

309130 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ డిసెంబరు నెల 18 వ తేది మంగళవారము } No. 215
నంపుటము. ౪. } పింగళనామ సంవత్సర మాగ్ శిరమాస శుద్ధ చవితి ౪. } సంచిక ౨౧౫

సర్వవృద్ధి క విషనంజీవిని.

(శిశువులకు వాడుక)

దుఃఖముతో కన్నువారు సంతోషముతో పోవుదురు.
గుణము లేదని దుఃఖపు చేయువారలకు రూ. 100 ఇవ్వాలి.

ఇది ప్రతి క్షణమునమునం దుండ
లనిన ఔషధము. అర్థశతాబ్దము
మునాని దేశములైనను ఇది పో
ద్రాగించబడియున్నది. ఎన్ని దినము
లందునను మందు గుణమునానిన
తేలునకు మాత్రమే కాక పండ్ల
కుక్క, బొమ్మ, జట్టి మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు నువ్వు
గించును. వెలపాకట్ 1-2 రూ. 0-8-0
పోస్తేజి 0-8-0. 1 దశకా పాకట్
వెల రూ. 0-0-0. పోస్తేజి కేసు.

ఒకేసారి 2 పాకట్లు లేవ్వించుకొనువారికి పోస్తేజి ఇవ్వాలి.
తర్జుమలకు 100కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.

చిరునామా:— ధన్వంతరీ కంపెనీ,
1, ౨ లక్ష్మీపేట స్ట్రీట్, వీధి, సూర్యారావు పోస్టు, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్ర బహిష్కార వృత్తి

(వద్య కావ్యము)

వ్యాసమహర్షి వీరచిత్రిముగ పదునెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో వలశ్రేణులు లే
కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రో ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యందు సుప్రముగ వివరింపబడియున్నవి
గొప్పవారి గ్రంథమువై మంచి యాభిప్రాయమునిచ్చియున్నది
తైలి ముగల నులభము. 900 పుటలు ఆత్మకృత ప్రతిమాత్ర
మున్నది. వెల రూ. 0-0-0. కర్నూలు చేత.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

కైలి:— నులభము, న్యుదుమధురము, భావగర్భితము
2000 పద్యములకలపు. మంచికాగితములవై ఆచ్చ. కాలిఫో
ర్నియా ధన రూ. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు చేరు.

(26) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ
తెలుగుపండితుడు, ముగిసిపల్ ఘోస్వామి, కడప.

పీపిల్లు పార్కు

వేడుకలు, ప్రదర్శనములు.

(-o-)

డిసెంబరు 21 వ తేది నుండి ప్రారంభమగును.
హిందూ దేశ చిత్రకళా, పారిశ్రామిక వస్తు
ప్రదర్శనములు జరుగును.

స్వదేశీవస్తువుల నేతకములు ప్రదర్శింపబడును.
హిందూ దేశ మొత్తవఱకు పారిశ్రామిక రం
గమున స్వతంత్రజీవనము చేయగలదను సమస్య
కిందు తగిన సమాధానము ప్రస్తుతమగును.
చిత్రమైన వినోదములు, వ్యాయామప్రదర్శనములు
నేత్రోత్సవము చేయుచుండును.

ఈ ప్రదర్శనములకు శ్రీ చెన్నపురి గవర్న
రుగారధ్యక్షులై యుండురు. వీనిమూలమున లభిం
చు ద్రవ్యములయొక్క చెన్నపురి యుద్ధవిధి కొసంగ
బడును.

ఇంకను వివరములు కావలయు వారు మద
రాసు పార్కు ఫేరు ప్రదర్శనముల కార్యదర్శికి
ప్రాయవలెను.

కేటలాగు ఉచితము.

మా కంపెనీలో కాశీ పీఠాంబరములు సరిగ్ చేరలు,
వివిధములు, రుమాలులు, తలపాగలు, బిడ్డలు ధరించుటకు చిన్న
పీఠాంబరములు, వెండి పట్టుకోవలసిన జతలు, మిక్కిలి
శ్రేష్ఠ గల శతపరివాండ్రవలన మేలైన పట్టులో తయారు
చేయబడియున్నవి. వలయువారికి సరసముగ వి.పి. మూలముగ
పంపుము. దానియందు వ్యత్యాసమున్నను లేక, మనసుకు
కట్టని యెడల వానిని వాపసు పంపిన తీసుకొనెదము. 928

Hari Govinda Dass, Gopal Dass,
Silk Pithambar Merchants, & Com - Agents,
Benares City, U. P.

Seeds & Plants.

నానావిధ చెట్ల దినుసులు.

మెడల్లు పొందిన నేలం గ్రేప్ మామిడి చెట్లు పలు
విధమైన చెట్లదినుసులు యొక ఆనేక విధములయిన మొ
క్కల దినుసులు సీరు కామరూపము నాటుకాయకూరలు
విత్తనములు సరసముగ విక్రయింపబడును. కాకలిన వారు
అర్ధశతాబ్దపుపంపితే, పటముతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాటలా
గు పంపుతాము. జాబులు ఇంగ్లీషులో ప్రాయవలెను.

ఎస్. కె. ఐ. కాదర్ మీరానాహెబు.

చిత్తనములు, మొక్కకర్తకును.

(959) మహారాష్ట్రమునట్టి, నేలం.
విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్స్ డిప్లో,
మంట్లు రోడ్, మదరాసు.
ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకములన్నియు వ్యాపారమైన
తెలకు దొరుకును. క్యాటలాగు ఉచితము.
డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, వి. పి. ఎం. బి. సి. ఎం.
(946-887) మేనేజరు.

126

అద్భుతనివారిణి.

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి
ఎక్స్ప్లొ బాస్క్ వెరల్లు

ఇది బలహీను
లకును నీరస
లకును మందు.
నిద్ర లేకుండు
ట, జ్వరము
తక్కువగును,
మెదడు శక్తి
గా మండుట.

పనియందంతిమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనము,
ఆయాసము, శుక్తనష్టములొగ్గుటను. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు
గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొద
లగు వారికి ప్రశస్తమైనదందు; బలమును గలిగించును. అనేక
వేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే
ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తూ ఒకమారు పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0

40 " " " 2-0-0

నవీనము! పరిమళ ద్రవ్యముల రాజు నవీనము!!

ఆటో డిల్ బహార్

జనారధ్యులుగాను కొంతకాల మునునట్టి ఆటోర్స్
వాసమును కలదు. ఆటోకహార్ సారాయి మొదలగునాటి
యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొ
క్కాయ వైనగాని 2-8 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన
వనము మధ్యలోనుంటే యంత సుఖమయిన వాసనను అను
భవించ గన్ముచో అంత ఆనందమందురు. ఇకర వాసనలు యే
వేనియండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధా
న్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి ప్రాసీ పంపుము.
వెల 1/2 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి.పి. వార్డి
,, 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
,, 1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.
ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అందు తెమిక్లో కంపెనీ.

నెం 155, జమ్నాచనీరు వీధి, బొంబాయి.

మద్రాసు యెనంటు:- సుహృద్ పురుషోత్తం మూర్తి,
వై.నానాబావ్ సోడ్ మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పుల నిర్ధావధము.

చక్కని దబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0

తలనొప్పుల మాన్పును.

పార్శ్వపు నొప్పుల కార

దోలును. వాయువు

పోట్ల పోనొట్టును.

మహాసనగలిగి యుండును.

ప్రతియింట నుండవలసింది.

వనమూలికలచే గొంకకా దేశీయము.

తయారుచేయబడు ముంబిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు.

అమృతాంజనము, డిగ్రీ, బొంబాయి ఆండ్ మదరాసు.

కం కం మ పు వ్వు

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు
చూవడమొకము. కొరువారు సూర్యమార్కును
గమనింపును. కరస్పాడ్ డెన్సు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున ప్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అందు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి

యేలూరు } మోతే వెంకన్నగారు
14-12-17 } మోతే గంగరాజుగారు,
విస్పష్ట పేట. గుండెల్లి యశ్వేష్ట జమీన్దార్లు.

కొన్ని విజ్ఞప్తులు నిరాకరింపబడుట.

అక్షేపక సభలు.

రాజమండ్రి.

రాజమండ్రిలోని కొందఱు మహాముఖులు లీగు జాతి యనువాదా మాండలిక సంఘముల నొప్పున కె. వి. ఆర్. స్వామిగారి అధ్యక్షత క్రింద ఈ నెల 15 వ తేదీన పురమండర మున సభ జరిగెను. ఈ క్రింది తీర్మానము లామోదించబడెను. రాజమండ్రిలోని మహాముఖులు పౌరులసభ చేసి రాజప్రతినిధి గారికిని మాంపేగుగారికిని వారిపరివారమునకును ఈ రాష్ట్ర ములోనికి హృదయపూర్వకముగ స్వాగత మొసగుచున్నాము. (ఉప) కె. శ్రీరాములు. (అను) కె. సోమేశ్వర రావు, (అమా) సి. హెచ్. వేంకట స్వామి నాయుడు గార్లు. రాజధానిసంఘము, ఆంధ్రసభాసంఘము, ఆర్యవైశ్య సంఘము మున్నగు ప్రతినిధిసంఘముల విజ్ఞాపనల ను నిరాకరించు విషయమున ఈ సభవారు చెన్నపురి ప్రభుత్వము వారికి తమయస్వత్తిని దెల్పుచున్నారనియు, ఈసందర్భ మున రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము మహాజనసభలు తమ విజ్ఞాపనల నుపసంహరించుకొనవలెనని ఈసభవారు శిఫార్సు జేయుచున్నారనియు ఎస్. బాపయ్యగారు రుపపాదించిరి. చిలకమర్తి లక్ష్మీ నృసింహులు గారు రుపపాదించిరి. నాళం పట్టాభిరామరావు, మిర్ ఆక్రంజీ, చిజుకూరి వీరభద్రరావు, కె. శేరయ్యనాయుడు, ఎ. శ్రీరాములు నాయుడు, కె. శ్రీరా ములు గార్లు మొదలు దెప్పిరి. తీర్మానము మోదిత మయ్యెను. మైతీర్మానములను రాజప్రతినిధిగారికిని, మాంపేగు గారికిని, మహాజనసభ, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములకు బంపుట కును తీర్మానింపబడెను.

శాసనసభను నావికులు తొలగించుట.

లండను, డిశంబరు 17:—శాసన సభకు ప్రతికారముగ పెట్రోగ్రాడు దళములలో కొన్ని కమిషనరుల తోడను సోలి యటు తోడను ఏకీకరించిరి. నావికులు తమ తొలగించిన దానిగ శాసన సభ్యులు టూటా కోట్లలో సభ జరుపుట కెట్టి ప్రయత్నములను జేయలేదు. రెడ్ క్రాసు భటులు శాసన సభ, సందక్షక సంఘముల తొలగించిరి. నలుకదినుండి పట్టుకొనిరి. కర్షకుల మహాసభలో శాసనసభాను మూలరకును ప్రతికూలు రకును తీవ్రముగ చర్చలు జరిగెను. సారాయి కోట్లల పడ గొట్టుట పెట్రోగ్రాడులో నింకను జరుగుచునే యున్నది.

కొనక్కుల తిరుగ బాలు

వివరములు స్వప్రముగ తెలియకుండుట.

లండను, డిశంబరు 17:—దక్షిణమునండి వివరములు సంపూర్ణముగ తెలియకముందు లేను. గనుక క్లావేసేనాని యొక్క కొనక్కు దళములు తిరుగబడినందు వలన పశ్చిమ సానము తెట్టు లండినదియు నిర్ణయించుట క్లిష్టముగ నున్న దని పెట్రోగ్రాడు విలేఖకుడు రైటరు వార్తాస్థానమునకు తెలియజేయు చున్నాడు. వర్తమానమున 16 వేల పదాతులు కిరగి దళములతోడ క్లావేసు, ల్యుకోమాస్కి, డెనికెను అల్బైఫ్, సీవానునోవో టెర్మాన్సులో నుండిరి బోర్లి విక్రయింపును తెలియజేయు చున్నాడు.

కోస్టావ్ వ్యవస్థగూర్చి తెలియవచ్చిన సమాచారము లొక దానితోడ సెకటి ప్రాంతపడక యున్నది.

నిర్బంధ సైనిక సేవ

శ్రీలు సమర్థించుట.

మెల్బర్న్, డిసెంబరు 14:—నిర్బంధ సైనిక సేవ అవశ్య కమని వెలకరించు సభయందు మూడువేలమంది శ్రీలు పాల్గొనిరి. ఆత్యవసరమున హ్యూనుగారికి స్వాగత మొసగ బడెను. దొరతనమువారి మాచరముల సమర్థింపవలసినదని మీ శ్రీలును హెచ్చరించిరి.

సంధిరాయ బారములు ప్రారంభమగుట.

లండను, డిశంబరు 16:—జర్మనీయుల వాయువార్త. —నిన్నటి దినమున బ్రెస్టులిటానియన్ సంధిపుత్రమున చేత్రాల్లంప బడినది. సంధి 17 వ తేదీన ప్రారంభమై జనవరి 14 వ తేదీతో నంతమగును. వారము దినములు కలదనగ నోటిను నిచ్చిననే కాని సంధిసయమ మమలజరుగుచున్నదనెంతవలయును. సంధి రాయబారములు తక్షణమే ప్రారంభమగును.

మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ ఆసాసియేషను ప్రతినిధి సంఘము.

ఇండియామంత్రి చెన్నపురికి వచ్చినపుడు సందర్శనావ కాళము లొసగబడిన సంఘములలో నీ సంఘమును మరికొన్ని సంఘములును చేర్చబడలేదు. గాని ఆంధ్రోళము జరిగిన పిమ్మట వా రనుమతించిరి గాని అది నిరుపయోగముగ కనబడినది. వీలనన సంఘాధ్యక్షులును కాంగ్రెసు మహాజనసభలలో సభ్యులుగా నుండిన ప్రెసిడెన్సీ ఆసాసి యేషను సభ్యులును ముఖ్యము ఆ రెండు సంఘముల కొ సగ బడిన మిత కాలములోనే విజ్ఞప్తిని మెమోరాండమును సమర్పించుటకు దొ రతనమువారి సమమతించిరి. ఈసంఘమునకును వైరెండు సంఘ ములకును భేదమేమియును లేదని చూపుట కధికారు లిట్లు చేసిరి. అందులకు మేము నిరాకరించితిమి. మరల రాయ బారములు జరిగినవి. పిమ్మట ననుమతి మొసగి. ఆవార్త మాకు అదివారమునాడు చాల నానందముగ చేరినది. కాన మండలములలోని సభ్యులకు తెలుపుట కవకాళము లేకపో యినది. వారిని చెన్నపురికి రావించుటకు వీలులేకపోయినది. కాంగ్రెసుమహాజనసభల కాలములో కొంత తగ్గించి మాసంఘ మున కొనగంటుచే మాసంఘమునకు చాలస్వల్పకాలము లభించినదిగాన ప్రతినిధులసంఖ్యను తగ్గింపవలసినవచ్చినది. ఆకారణ మున చెన్నపురి సభ్యులలో కాంగ్రెసు- మహాజన సభా సంఘములలో చేరినవారిని కొందరిని ప్రతినిధులుగ పంపుటయే అవసరమైనది. కాన మండలములలోని సభ్యులీ చి త్కూలను పరికించి తుమింపగోరెదము. ఎటులైన మా ఆంధ్రోళ నము నిరుపయోగము కా లేదనియు మన విజ్ఞప్తి కవకాళము లభించుట నిరంకుశాధికారులవై విజయమని వారు విశ్వసించురని నమ్మెదను అని కార్యదర్శి టి. వి. గోపాలస్వామిగారు ఈ నెల 17 వ తేదీన ప్రకటించిరి.

మాంటాగ్యుగారు

నిన్నటి విజ్ఞప్తులు

చెన్నపురిలో విజ్ఞప్తు లందుకొనుట నిన్నటిదినమునుండి ప్రారంభమయ్యెను. నిన్న ఆరు విజ్ఞప్తు లందుకొనబడెను. రాజప్రతినిధి, మాంపేగు, దనమూరు ప్రభువు, రాబర్టు, భూ శేంద్రనాథ బాసుగార్లు చేడికవై మార్పుండిరి. విజ్ఞాపక సంఘాధ్యక్షుని చెన్నపురి గవర్నరుగారి ఆంతరింగిక కార్యదర్శి మాయుగారు చేడికవై నన్నవారికి దెల్పుచుండెను.

దక్షిణయిండియా యునైటెడ్ స్టాంటర్సు సంఘము వారి విజ్ఞప్తి గవర్నరు మెంటుహానులోను తక్కినవిజ్ఞప్తులు భాంకెట్టింగు హాలులోను అందుకొనబడెను. దక్షిణయిండి యా యునైటెడ్ స్టాంటర్సు సంఘవిజ్ఞాపకములందు గొ. ఇ ఎఫ్. బాబ్బు, నికోల్సుగారు యండిరి.

మద్రాస్ ఛేంబర్ ఆఫ్ కామర్సువారి విజ్ఞాపకమున న గొ. శేసయ్య, సర్. బెర్నార్డు హంటరు, లీచ్ మున్నగువారు యండిరి. వారు స్వరాజ్యోద్యమమునకును కాంగ్రెసు లీగు ను స్ఫురణములకును వినుఖిత జూసిరి.

చెన్నపురి రాజధాని సంఘవిజ్ఞాపకమును డి. బి. కేశవ పిల్లెగారు చదివిరి. రెవరెండు డాక్టరు. జె. బాబరను, రా. సా. ముత్తయ్యనెట్టి మున్నగు వారుండిరి. వీరి యాశయములు సర్వ త్రి విదితిము. వీరు సాంఘిక ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యముతో కాంగ్రెసు-లీగు సంస్కరణముల నామోదించిరి.

ఆంగ్లొండియాను సంఘమువారి విజ్ఞప్తిని గొ. రిచ్చం దుగారు చదివిరి. వీరు కాంగ్రెసు-లీగు సంస్కరణములను స్వరాజ్యోద్యమమును ఖండించిరి. దక్షిణ ఇండియా వాణిజ్య సంఘము వారి విజ్ఞప్తి భాక్ బహదరు మహమ్మదు అబ్దుల్ కదుల్ హుసేన్ సాహెబుగారిచే చదువబడెను. స్థానిక స్వపరి పాలనమును వృద్ధి చేయవలెననియు, పారిశ్రామికాభివృద్ధికి ప్రయత్నింపవలెననియు విజ్ఞప్తి నూదించెను.

చెన్నరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము మహాజనసభల విజ్ఞప్తులు క్రమముగా ఎల్. ఎ. గోవిందరావుమయ్య, బి. ఎస్. శర్మగార్లుచే చదువబడెను. వీరియాశయములు సర్వత్రవిదితము. వీరును కాంగ్రెసు-లీగు సంస్కరణములను, స్వరాజ్యమును ఆవశ్యకము అని తెల్పిరి. మధ్యాహ్నము 12 గం. విజ్ఞాపనల నందుకొనుట ముగిసెను.

నిన్నటిదినము గొ. శేసయ్య, సర్. బెర్నార్డు హంటరు సాచ్. పి. ఎం. రే. డి. బి. పి. రాజగోపాలాచారి నంజుం డయ్య, సర్. పి. ఎస్. శివసామయ్యగ టి. ఇ. వెల్మి (ఉద్రాసు మెయిలు సంపాదకుడు) జి. వి. నటేశ్ గార్లు రాజప్రతినిధి మాంపేగుగార్లతో మాట్లాడిరి.

బళ్లారి సరసవినిోదినసభ:—ఈసభవారు రేపు (19-12-17) బుధవారం సాయంకాలము 5-30 గంటలకు విక్టోరియా పురమండరమున ప్రమోదనాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

శ్రీస్తవాలయముల ఆస్తి.

త్యరలో వెలువడనందు యుత్తరపు.

పెట్రోగ్రాడు, డిశంబరు 18:—రాజ్యాంగమునకును, మతమునకును సంబంధము లేకుండజేసి, శ్రీస్తవాలయములకు చెందిన భూములు, నగలు, మున్నగు ఆస్తియంగియు దొరతన మువారికి చేర్చవలసినదని ప్రజల కమిషను లచి కాలమున నె యుత్తరు వొనర్చునున్నారు.

తాత్కాలికపు సంధిజరుగుట

లండను, డిశంబరు 17:—రుష్యావారి వాయు వార్త యిట్లు వివరించు చున్నది:—తాత్కాలికపు సంధి పుత్రమున దస్సుకు లంప బడిన వని క్రెటెంగో సేనాని ప్రకటించెను. సంధిపుత్రపు నకలు చేసిన వరకు యుద్ధ కాగ్యముల నాపివేయ నూదించ బడినది.

విలేఖకులకు నోటిసు.

కాగితపు కణ వేర్పడుటచే విలేఖకుల వ్యాసములును వార్త లును చాలవఱకు తగ్గింపబడవలసి వచ్చుచున్నది. విలేఖకులు గాము వ్రాయబోవు వ్యాసములను సాధ్యమైనంత క్లుప్తముగ 1,2 పుటలకు మించకుండ వ్రాయు బ్రాధ్ధితులు. వార్తలందు అతిమాత్మముగ ముఖ్యవిషయమును మాత్రము వ్రాయవలెను. వెర్షివిగ నున్న వ్యాసములును కాగితములకు రెండు వైపులను వ్రాయబడినవియును, జీలుగుగ నున్నవియు ప్రకటించబడవు సుపాదకుడు.

మదరాసు సదరక మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇక్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నో టీ సు. (991)

గుత్తిజిల్లాలో ఆదోని 8 సెక్షనుకును రాయ చూరు సెక్షనుకును రివెన్యూ మెయింటెనెన్సు సెక్షనులో కంట్రాక్టుకును టెండర్లు కావలయును.

కాపీ 1 కి 2 రూప్యములను చెల్లించినచో గాయపురములోనున్న చీపురజినికు కార్యాలయ మున గాని, గుత్తిలో నున్న డిస్ట్రిక్టు ఇంజినీరు కార్యాలయమున గాని టెండరు సారములు దొరకును.

నిబంధనల ననుసరించి యుండని టెండరు అంగీకరించబడజాలదు. సెక్షనులో చేయవలసిన పనులన్నియు కంపెనీవారి పద్ధతుల నవలంబించి చేయించవలెను. దీనికి వివరములు డిస్ట్రిక్టు ఇంజినీరు కచ్చేరీలో లభించును. ఒక్కొక్క టెండరులో 50 రూప్యములను డిపోజిటు చేయవలెను. అను కొన్న పరతులకు కారము టెండరును పొందిన ఆసామి పనిని చేయచిచో ఈ 50 రూపాయి లను కోల్పోవలసి వచ్చును.

1918 సం. జనవరి 15వ తేదీ మంగళవారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలవరకు టెండర్లు అంగీకరించబడును. కవరును సీలుచేసి గూటి ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వేకంపెనీ డిస్ట్రిక్టు ఇంజినీరుగారి పేర పంపవలెను. కవరుపై 'రివిన్యూ మెయింటెనెన్సు సెక్షనులో కాంట్రాక్టు' 8వ సెక్షన్ గుత్తిజిల్లా నార్తువెస్టులైను, అని వ్రాయవలయును.

ప్రతి టెండరును గాని కొంచెము తగ్గించి పట్టవలెనను నిర్బంధమేమియు రైల్వేకంపెనీ వారికి లేదు. ఇదివర కెన్నును కంపెనీతరపున టెండర్లను పెట్టినవారు తమ మోగ్యతకు సంబంధించు సన్మానవత్తములను టెండరుతో సమర్పించవలయును.

విజయమునొందిన టెండరుదారునకు ఈ సెక్షనుమీద అరసంవత్సరమునకు సీజను టి క్కెటు ఈమబడును. ఈ టి కెటును తానుగాని తన ఏజంటుగాని ఉపయోగించ కొనవచ్చును. జనసామాన్యమునకు ఇచ్చు టి క్కెట్టులో సగము వంతు ఈ సీజను టి కెట్టుకు చార్జిచేయబడును.

ప్రజాభిప్రాయములు

(1)

ఆంధ్రమహాజనంల కొక విజ్ఞాపనము.

అయ్యా,

ఆంధ్రమహాజనంలనుండి ముంపుకొనిన ఆంధ్ర దేశమందెల్లడల నూతన శాసనముల వెలువడి, మతభేదముల మంటగలుపుచు, సాంఘిక రాజకీయసంఘటనలలో జరుపుచు, శాస్త్రీయ గ్రంథములకు ప్రాముఖ్యము నొసంగుచు, జ్ఞానసాధనములకు గ్రంథ భాగదాగారముల నెలకొల్పుచు, ప్రత్యేక రాష్ట్రము నొందుచుండి ఆంధ్రమహాజనసభను సుప్రసిద్ధాంధ్రప్రదేశ్, నిన్ను మొన్న కలయెత్తి దేశమందెల్లడల ఆకాంతి గొలిపిన దక్షిణ హిందూదేశ సంఘము వాస్తావత్రికయగు ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన 'ఆంధ్రము' మొదలగు వివిధ శాసనములను చేయించి దొడగినది. సామాన మన్న ఇదిగదా సామానము. పదివత్సరములనుండి ప్రతికాభిప్రాయము వహించి వేలకొలది పాఠక మహాశయుల నాకర్షించుచు, దేశమందెల్లడల కీర్తిగాంచుచు, ఆంధ్రుల కొక నవీనోత్సాహమును నెలకొలిపి ఆంధ్రోద్యమము నకు పట్టుకొచ్చుచు గురు, సంఘ సంస్కారమునకు దారిమోపిన కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు గారు, స్వాగత్యమును మాని దేశ సేవకై అహోరాత్రములు పాటుపడు కొందా వేంకట పుత్రుల పంతులు గారు మున్నగువారు ఆంధ్రమహాజన విజ్ఞాపనము ఇండియామంత్రి గారికి సమర్పించుట, చెన్నరాష్ట్ర పాలకులచే నిరాకరించుటకు యాంధ్రులకు ఆకాంక్షముగల్గిన దని ఆంధ్రమహాజన సభాపక్షమున అధికారులకు బాపిన తొత్తి వార్త ఆంధ్ర ప్రకాశకు జరుగజడన జపులూరుచున్నదట! "నాగేశ్వరరావు గారి సందేశమున 'ఆంధ్రమహాజన సంఘము ఆంధ్రదేశము యొక్క సంపూర్ణ ప్రాతినిధ్యమును వహించి యున్నది' అని యొక వాక్యము కాన్పించి చున్నది. ఈ వాక్యముంచిమిడియున్నది సత్యము కాదు; మరి యేదియో చదువరు తెగుగుదురు. దత్తమండలముల వారు ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రము వలదని భావించు చున్నారు. ఆంధ్రులలో చాల మంది యొకను ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్ర సమస్య గూర్చి యాలోచించుట కైదు మొదలు పెట్టలేదు. ఆంధ్రనాయకులు ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించిన వారు కారు." అని ఆంధ్రప్రకాశక ఇచ్చినచిట్టెలు వ్రాయుట ధర్మముగాదు. మంచిది, కానియు, బ్రాహ్మణేతరత్యయమును గురించి, ఓ ఆంధ్రప్రకాశ! నీవు కొన్ని మాసములయందు పాటుపడుచు స్వ గాఢవిశ్లేషణ, దేశభాంధ్రపులందరి కనిపిరదిట్టుచు దక్షిణ హిందూదేశసంఘము పేరిట పనిచేయుచున్నావుగా? నీసంస్కారణ వైరమును గురించి ఆంధ్రప్రతిక తెన్ను మొర పెట్టినవి. కాంగ్రెసు - మస్లింలగులవారి తీర్మానములకు విరోధముగా ఎచ్చటెచ్చట సభల జరిపితివో అచ్చటచ్చట దేశహితైక బ్రాహ్మణేతర మహాజనసభలుజరిపి, నీకార్యక్రమమునెల్ల న్యాయ విరుద్ధమని తీర్మానించుచు, దక్షిణదేశమున బ్రాహ్మణేతర పక్షమున మిమ్ము నాయకులగా సమర్థులును ఏర్పరుపవలెగా మియంతటమీరే నాయకుల మనకొని పెద్దరికము పొందుట తగదని ధక్కాలు బాయిందిగదా? అవన్నియు మరచితివికా బోల! నిన్ను పురస్కరించిన వోట తిరస్కరించుకొనుట నీస్వభావమే గాని, ఆంధ్రసభవారిది గాదు. ఆలోచింపుము నిన్ను మొన్న కలయెత్తిన కాన్పు ఆంధ్రోద్యమము. ఆరువత్సరముల నుండి విభాగితి గాంచుచు ఆంధ్రమండల సభలలో తీర్మానము లామోదింప బడుచు దేశమందెల్లడల నూతనాశయముల పురికొల్పుచున్నది.

ఆంధ్రదేశములారా! ఎవ్వరే మన్నను మీరు అత్యంతము పట్టుదలతో దేశ సేవాధురంధరులు కండు. ఆంధ్రమహాజన సభవారి విజ్ఞాపన మాలకింపుదని మంత్రిపుంకవునకు ప్రతి గ్రామము నుండియు తంత్రిపాత్రల బంపుచు, విడువని పట్టుదలతో అయిదేండ్ల ప్రయత్నమునకు ఇష్టాన్విధినిబొందలేదా?

తేలవంగలము }
నెలము జిల్లా }   కే. వేంకటాచార్య

II

ఆంధ్రమహాజన విజ్ఞాపనము

అయ్యా,

అగౌరవము కలిగినప్పుడు స్వగౌరవము నిలువబెట్టు కొనకతన. ఇప్పుడు మన కార్యదర్శి గారికి మనయాంధ్రమహాజనవిజ్ఞాపనమును నియ్యవల దని నిరాకరించుట మన యాంధ్ర మహాజనలకే గాక యాంధ్ర లోకమున కెల్ల మిగుల అగౌరవ

కారణము. ఇంతకంటె మరి కావలసిన పరాధవ మేమి యు న్నది? మీ విజ్ఞాపనమును మేము నిరాకరించితి మనగా నేమి యర్థము? "మి మొక్క సంఘముగాగాని యొక కాఖగా గాని మేము గమనింపము. మీరు తక్కిన సంఘములలోనివారేగాని వేరుగా మీ లోక తెగవారు కారు గనుక మిమ్ము మేము వేరొక తెగవారిగా నెన్నము. మీరెవరో మీ కోరిక తెల్పియో మేము తెలిసికొనవలసియున్నది. అట్లు చేసినయెడల మీకోరిక లీడేర్పవలసివచ్చునను భయ మున్నది. కనుక మీరు మీవిజ్ఞాపనమును సమర్పించ నవసరములేదు." అని కదా వారు మన యాంధ్రమహాజనవిజ్ఞాపనమును మరికొన్ని సంఘముల విజ్ఞాపనములను నిరాకరించుటవలన దేలిన విషయము. ఇట్లు మన యాంధ్రులకు కలిగిన పరాధవమునకు ఊరకుండుటయో లేక దానికి తగిన ప్రతిక్రియ యేదైన కలిగినయెడల దానిని చేయటమో కర్తవ్యాంశమే యున్నది.

చెన్నరాజధానిలోనున్న జిల్లాలలో సగమువైగాజిల్లాల వారమైయుండి, ఎన్నియో వేలమందియైయుండి తక్కిన రాజధానిలో వారిభాషగాక వేరుభాష గలవారమైయుండి ఇట్టి యంగారము కల్గినప్పుడు మన మూరకుండుట తగినపనియేనా? మేముకే తెగవారము, సరలో నైకమత్యమున్నది, మనము కూడ తక్కిన తెగవారిలో సమానులమని అధికారులకు బాపింపవలసిన యవసరము కలదు. అందునకు ఆంధ్రలోక మంతయు ఏకగ్రీవముగా "ఇట్టి యంగారమును సహించలేము. మావిజ్ఞాపనము నైకవలయును గాని యిట్లు నిరాకరించుట వలన మాకేక నష్టములున్నవి." అని విజ్ఞాపనము చేయవలసి యున్నది. ఇట్టి సమయమున మన యాంధ్రనాయకులు తమ బుద్ధిసామర్థ్యబలములను బాపింప కలసియున్నది. మా కేమి యని యూరకన్న నేమియు లాభములేదు. వారిలో ననేకులు సామాన్యజ్ఞానసభలోను రాజధానికాసనసభలోను సభ్యులైయున్నారు. ఆంధ్రులకు గలిగిన యంగారము తాముకూడ ఆంధ్రులగుటంతేనీ వారికి కూడ గలిగిన దని భావించవలసి యున్నది. కనుక వారు ఇట్టిపరాధవమును అగౌరవమును మే మెంత మాత్రము సహించకూడదని గట్టిగా నొక్కి జంతు విడిచి వక్కాణింప వలసి యున్నది. వారు ప్రజాప్రతినిధులు గనుక అన్విషమననే ప్రజాప్రతినిధులై యిట్టి యంగారమును ఆంధ్రులు సహించకూడదని చెప్పవలసియున్నది. సమయము వచ్చినప్పుడుగా నాయకులు తమ తమ బుద్ధి బలమును ప్రయోగించి తమ గొప్పతనమును నిలువబెట్టుకొనవలెను. సామానము చూపవలెను. ఇట్టి సమయ మిప్పుడు సంభవించినది. కనుక, ఆంధ్రనాయకులారా! మీ నాయక త్యయము నిలువబెట్టుకొనుడు. మీ యాంధ్రత్యయము గనబరచుచు. మీమీ గౌరవములను పోగొట్టుకొనకుడు. ఆంధ్రమాత గౌరవము పోగొట్టక దానిని నిలువబెట్టు బ్రయత్నింపుడు. సమయము వచ్చినప్పుడు ముందున కంజచేయవలయును గాని నెను కడుగు వేయకూడదు. కనుక ఓ మహాజనులారా! త్వరపడుడు. ఇప్పుడే సమయము. మీరు తప్పక మనకు గలిగిన యన్యాయమును అధికారులకు విశదీకరింపుడు. అప్పుడు మనకు ఫలము అనుకూలము కానియెడల, మీరు మరియొక పనికూడ చేయవలసి యుండు ననుకొనియెద. మీలో గొందరకు కార్యదర్శిగారు ప్రయోజేటు ఇంటరుప్టు యియ్యవచ్చును. అప్పుడు మీరేకగ్రీవముగా కట్టుగట్టి అది మానుకొనుడు. విజ్ఞాపనముల నియ్యవచ్చు నని యేయే సంఘములకు నెలవియ్యబడెనో ఆ యా సంఘములవారి వారివారి విజ్ఞాపనముల మానుదని కోరుటవలన మన స్వగౌరవము నిలువబెట్టుకొనుట గలుగును. ఆంధ్రనాయకులారా! మీ రిప్పుడే పాటుపడవలసిన సమయము వచ్చినది. దయచేసి వేగము మేలుకొనుడు.

విభాషపట్టణము.   ఆ. నారాయణమూర్తి, ఎమ్. ఏ.

తెంచుకొనుట:—కలకత్తానగరమున గత బుధవారము రాత్రి బాలానాథ దేవస్థానమున ఆరు భార్యయు ఇద్దరు తోబుట్టువులును తల్లియు నొక గుర్రపు బండిలో వెళ్ళుచుండగా కార్పొరేషను వీధిలో నొకడు బండి వెనుక నెక్కినను, ఎవరో నడువలేక అట్లు చేసియుండురని దేవస్థానము తలచి యూరకుండిరి. కొందరమేగు సరికి వెనుక నెక్కి నిలిచియున్న యాతడు పరజాలసందుననుండి చేతిని లోనికి జొరపి దేవస్థానము చెల్లెలి మేడలోనున్న 400 ల వెలగల బంగారు గొలుసును త్రొపి బండిదిగి పారిపోయెను. దేవస్థానము వానిని వెంట తరిమిరి. పలువురు గూడ నాయన ననుగమించిరి. విజ్ఞోరి యా దేవస్థానము ద్వారా కనిపింపవారిని పట్టుకొని వానిని వెతుకగా నేమియును దొరకలేదు. వానిని పార్కు స్త్రీలు పోలీసుస్టేషనుకు తీసికొని వెళ్ళిరి. పోలీసువారు పరిశోధించగ బండిలో సగము గొలుసును కోడ్డుమీద సగము గొలుసును దొరకెను. వానివైని కేసు చేయబడును.

విజ్ఞాపనా నిరాకరణము

ఆక్షేపక సభలు

ఒంగోలు స్వరాజ్యసమితి.

ఈ నెల 14 - వ తేదీ సాయంత్రము ఒంగోలులో చెన్న కేశవస్వామి యాలయమువద్ద పురజనులసభ జరిగెను. ఆ సభకు బ్రాహ్మణేతరులే అధిక సంఖ్యావలుగా విచ్చేసిరి. భీమరాజు లక్ష్మీనారాయణరావు పంతులుగారు అగ్రాసనాధి పత్యమువహించిరి. మిట్టనొడ్డి వేంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు, టంగటూరి నాయనశాస్త్రిగారు, పత్తి ఆశ్వాసశెట్టిగారు, తేటవర్తి వెరియాశ్వాసగారు, నల్లపల్లి వేంకటరంగము శెట్టిగారు ఈ క్రింది తీర్మానములను గురించి యుద్ఘాటించిరి:—

(1) ఈ సభవారు మామేళుగారికి స్వాగతమిచ్చుచు, కాంగ్రెసు-లీగు సంస్కరణ విధానము నామోదించితిమనియు, ఈ తీర్మానమును శ్రీవారికి తంత్రిమాలకముగా పత్రి శ్రీనివాసయ్యగారు తెలుపవలయు ననియు తీర్మానించిరి. (2) ఆంధ్రమహాజనులయొక్కయు, ఆర్యవైశ్యమహాజనసభయొక్కయు, ప్రెసిడెన్సీ అసోసియేషన్ వారి యొక్కయు విజ్ఞాపన పత్రములను మామేళుగారు నైకవలయు ననికే తేదన నెవము పెట్టి చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించినందులకు. ఈసభ వారు తమ అత్యుత్తిని అసమర్థులని తెలుపుచు, ప్రభుత్వము వారియొక్క నివేకమును ఈ కార్యము నూచించుటలేదని అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

ఈ సభలోని విశేషమే చునగా, ఇప్పటికి నాలుగైదు నెలలనుండి నూతనాంగోళనములో ఏదిధమైన బోధ్యము కలుగజేసికొనక సర్కారువారి మెప్పు పడచుజూచిన యొక న్యాయవాది పాతాత్తుగా ఈసభలో ప్రజలపక్షమున నిపన్యసింపెను. ఇది చూడగా, ప్రభుత్వమువారి మెప్పుబడయుట యందు నిరాకరణినియో లేక ప్రజాసామాన్యమునకు నూతనాంగోళనమునందు కలుగుచున్న యానక్షిగని పదిమందితో కలసియుండుట ఎప్పటికైన మంచినియో, ఈ ప్రవర్తనము నకు వారుగడంగిరిని తోచెదని. లోనియభిప్రాయ మేయునను, వారియుపన్యాసము స్వపరిపాలనవిషయమై మిక్కిలి నొక్కి ప్రశంసించిన దనుటకు స్వరాజ్యవాదులు సంతసించుచున్నారు.

ప్రత్యేక గ్రామసభ, బ్రాహ్మణకోడూరు.

బాపట్ల తాలూకా ప్రత్యేక సంఘమువారి కడపటి తీర్మానము ననుసరించి యా తాలూకాలో తేన బ్రాహ్మణ కోడూరునందీనెల 14 తేదీని ఒక ప్రత్యేక గ్రామసభ జరిగినది. యూనియన్ చైరుమన్ రామి నేని కృష్ణయ్యచాదగారిని అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనిరి. ఈక్రింది తీర్మానము లేకగ్రీవముగా సభవారిచే నామోదింపబడినవి:—

తీర్మానములు.

(1) ఈదేశమునకు సంఘియు సామాజ్యమునకు డేమయును గలుగజేయుటకు గాను బాధ్యతగల పరిపాలనా పద్ధతి కనవసర మగు సంఘ స్థాపనామార్గము నరయుటకు మనరాష్ట్రమునకు విజయముజేసిన మహాగౌరవనీయు లగు శ్రీమాంబేగు గారికి ఈ సభవారు స్వాగత మొసంగుచున్నారు. ఉపపాదకులు సంగ వీరరాఘవశాస్త్రిగారు ఆమోదములు, కంచిభట్ల చినబ్రహ్మభట్టుగారు.

(2) అఖిలభారతీయ మహాసభవారును మహమ్మదీయ సభవారును నిరూపించిన హిందూదేశ రాజ్యాంగ సంస్కరణమును ప్రత్యేక సంఘప్రాతినిధ్యము ననుసరించి తత్క్షణమే అమలులో బెట్టుట యవసర మనియును అప్పుడు రాష్ట్రపరిపాలనా సౌకర్యమునకు గాను భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రములను దయచేయవలయు ననియును ఈసభవారు మాంబేగుగారిని వేడుచున్నారు.— ఉపపాదకులు, పద్ది వేంకటరంగయ్య గుత్తగారు; ఆమోదకులు, సంగ వేంకటరత్నంగారు, గుంటూరి వేంకటసుబ్బారావుగారు.

(3) దేశమునందు శాంతి వాతావరణ మేర్పడుటకు ఇపుడు నిర్బంధావాసశిక్షకులై యున్న మహమ్మదాలీ అర విందఘోష మున్నగు దేశభక్తులను రాజకీయ దోషాగోపణచే శిక్ష ననుభవించుచున్న తక్కినదేశీయోధులను అయి న్నాండునందు వలెనే వెంటనే విడుదల చేయుట అవశ్యకమనియు ఈసభవారు నమ్ముచున్నారు.— ఉపపాదకులు, పుష్పల వెంకటపుయ్య చాదగారు; ఆమోదకులు, బాపూడి వెంకటపుయ్య శర్మగారు.

మాధవపెద్ది బుచ్చి సుందర రామశాస్త్రి గారు పద్యములు చదువుటతోను కరతాళ ధ్యానములతోను సభముగిసినను

వృత్తాంతము

బాబు సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు ఇండియా కానన్ సభయందు ఆడివగల సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

సర్ కె.జి.నాల్లా క్రాడమ్యూగారు సతీకుమార్ల సహితముగ విన్నపి సాయంకాలము కలకత్తా చేరి.

డాక్టరు వీలరత్నము సర్కారు, ప్రావీనుచంద్ర మిత్రుడు, వైద్యాధికారిగారు ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శి పదవికి రాజీనామాలు సమగిరి.

మహిళా సేవ సమాజము, బెంగళూరు:—మొనూరు మహారాజుగారు వై సమాజమున కొక భవనములను కల్పించుటకు దయాభూతముక వెయ్యి రూపాయలను విరాళ మొసగిరి.

బహరాటిచ్చి మోహరము అల్లరులలో నేరాజోపణము చేయబడిన 21 మహమ్మదీయులలో 20 మంది శిక్షింపబడిరి. ఒక సంవత్సరపు శిక్ష మొదలు 12 కొరడాదెబ్బల వరకును వివిధములుగ శిక్ష లొసగబడెను.

క్రిక్టేషనులయిన సర్ ప్రాన్సీమాడ్ గారి జ్ఞాపకార్థము బ్రాస్లాలో నొక స్మారక చిహ్నమును స్థాపించు నిమిత్తము 6 వ తేదీ నొక సభ జరుపబడెను. మాడిమెమోరియలు ఆను పత్రికపేర నొక స్మారకపు టోడను నిర్మించుటకు తుదకు తీర్మానింపబడెను.

అరిస్టోటలు సంఘము:—ఉన్మానియూ విశ్వవిద్యాలయము గూర్చి పనిచేయుటకు లక్ష్మీనందీ ప్రొడరాబారు నకు వచ్చిన ఆర్జెల్ మజీను సాహేబుగారు లండను అరిస్టోటలియను సానైటి సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. 1890-వ సంవత్సరములో నేర్పరపబడిన వై సంఘమువారు అబ్దుల్ అజీదు గారితో ముగ్గురుహించువులను తమ సంఘసభ్యులుగ నేటి కుఱు నెన్నుకొనిరి.

ధరావతు మొత్తమును దీసికొనుట:—న్యూ ఈరా వ త్రిక నిక్షేపించిన ధనమును సంయుక్త రాష్ట్రపువారమువారు పశిపరచుకొనిరి. ఈక్రింది వ్యాసములుగల పత్రికా ప్రతుల ను దీసికొనిరి.—(1) “మహమ్మదల్లి, హాదల్లి,” అష్టోబరు 20, నవంబరు 3 (2) 10వ నవంబరు; “యశాధర్మకటము” (3) “మహమ్మదీయులు, మాంపేగ్యుగారు,” డిసెంబరు 3. న్యూ ఈరా పత్రిక వెలువడుటలేదు. మహమ్మదీయుల యభిప్రాయములను వెలువరించు వేదాంతపత్రిక ప్రకటనము ప్రారంభమగును.

దుర్మరణ విచారణ:—బొంబయి నగరమున దుర్మరణ విచారణాధికారి యొక కేసును విచరించెను. మొదటిసాక్షి లెప్పి నెంటు విల్లియము గిల్బర్టుకింగు ఈతడు డిల్లీ వాస్తవ్యుడు భార్యతో గూడ బొంబయినగరమునకు వచ్చుచుండెను. ఆమెకు నరముల బలహైన్యముచే బాధ మొందుండెను. అందుచే తత్కాలమే ఇంగ్లాండునకు గొంపోవలసినదని వైద్యులు సలహానియ్యి, కింగుగారు ఢిల్లీనుండి బయలుదేరి రైలులో రాత్రియంతయు తనభార్య నిద్రలేకుండుట జూచి యీత డామెను ప్రశ్నించెను. తాను స్నానము చేయుచు, బొంబయిలో దిగుటకుసన్నద్ధ మగుచుంటినని ఈ మె ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. కొంతకాలమైన వెనుకకింగుగారు భార్యనుపిలువ ప్రత్యుత్తరము రాజేదు. స్నానపుగదిలోనికి చొచ్చుకొనికూడ సొకగుడ్డను దిగించుకొని యాచె కొక్కెమునుండి వ్రేలాడుచుండెను. వెరిగిరి కింగు గారు వేరొకబండిలోనున్న మరి యొకలెప్పి నెంటును బిలచిరిని కింగుగారు తెలియజేసిరి. అనంతరమున సహాయమునచ్చిన లెప్పి నెంటు సాక్ష్యమిచ్చెను. రక్తముతో నిండిన చిన్న కత్తియు, కత్తెరియు, స్నానపు తొట్టెయందున నుండెను. కింగుగారు భార్యను కట్టిన గాయముండి దానినుండి రక్తము ప్రవహించుచుండెను. కింగుగారి నేతులవై గాని వస్త్రములవై గాని రక్తము గాన గాలేదు. ఆతడు వీరుడై విచారించుచుండెనని రెండవ లెప్పి నెంటు సాక్ష్యముజెప్పెను. ఆవారోగ్యినితోనుండి కింగు గారి భార్య యాత్యంతగూర్చినినెనని వ్యాఖ్యానించుట తీర్మానించెరి.

కలకత్తాకు ప్రత్యేక రైలుబండి నడుపబడుట:—కలకత్తాలో జరుగు కాంగ్రెసుసభకు పోవువారి సౌకర్యము నిమిత్త మొక స్పెషలు రైలుబండి నడుపబడుటకు ఏర్పాటులు చేయబడినది. ఈ రైలు 21 వ తేదీ సాయంకాలము లోపల 100 మొదటి తరగతి, రెండవతరగతి టిక్కెట్టులు చెల్లిన స్పెషలుబండి నడుపబడును. 28 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు చెన్నపురినుండి బండి బయలుదేరి 25 వ తేదీని కలకత్తా చేరును.

మొదటి తరగతి టిక్కెట్టు	రూ. అ. పై.
రెండవ	92 - 3 - 6
ఇంటరు	46 - 2 - 6
మూడవ	24 - 3 - 6
	16 - 2 - 6

యుద్ధ ఋణపు కేసు:—అనంతపురము జిల్లా కాదిరి తాలూకాలో నొక గ్రామ రయితులతోను యుద్ధ ఋణమునకు కొంత సహాయ మొనర్చుటకు అంగీకరించి సొమ్ము యిచ్చుట మానివేసెను. జిల్లా రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు గారు జప్తు నిమిత్తము రయితు ఇంటికి బోయిరి. రయితు జప్తుకు టలాయించి వేసెను. రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు గారు జప్తుకు టలాయించినట్లు రయితు వైని తాలూకా మేజిస్ట్రేటు గారి యొద్ద కేసుచేసెను. పోలీసు వారు భోగట్టా చేసిరి. రయితు జప్తుకు టలాయించినట్లు భోగట్టాలవలన తెలియుటచే కేసు కొట్టివేయవలయునని వారు మేజిస్ట్రేటుగారికి వ్రాసిరి.

నేరము చేయనివానిని పట్టుకొనుట:—కలకత్తాలో బెంగాలు క్లబ్బువారి వైసికిలు పోయినది. ఆ వైసికిలును వేల్పెందనాథ కాన్యాలుననతడు దొంగిలించెనని పోలీసు వారు కేసుచేసి ఒకనిని హాజరుజెట్టిరి. గత గురువారమునాడు విచారణ జరిగినది. విచారణ వేళ కొకడు బోమలానికి తేబడెను. అతని కొక కాలులేదు. ఇతడు నేరముచేయలేదు. ఇతనిపేరు కాన్యాలుగారు గోస్వామి అని అతనిన్యాయవాది చెప్పెను. నన్ను కృష్ణగారు పోలీసు వారు పట్టుకొనినపుడు నేను నాపేరును నాతండ్రిపేరును నా బంధుగుల పేరునుగూడ తెలిపితిని నని మద్రాసు మేజిస్ట్రేటు గారికి విన్నవించెను. వీధిలనిధినుండి మద్రాసుకి రు10లు ఇచ్చుటకు మేజిస్ట్రేటు గారు రాజ్ఘాపించిఅతనిని విడుదలచేసిరి. ఇతనికొక కాలులేదు. నిందితుడితడు కాదని గుర్తించుటకు చాల నకకాశములు గలవు గాన దీనినిగూర్చి విచారించి నిష్క్రమణముగ నీ నిరవచానిని పట్టుకొనిన వానిని శిక్షింపదగునని మేజిస్ట్రేటు గారు వ్రాసి ఆయుత్తరువును జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారికి పంపవలెనని యాజ్ఞాపించిరి.

బొంబాయి ప్రాజెక్టులో ముఖ్యవ్యాపకముగిగారును న్యూస్ ప్రాన్సీ బాచిలోగారును మంచిరయిల్వేకేసులోతిన్ను చెప్పిరి. గిరిజా శంకరు గారు బి.టి. సి.వి. రయిల్వే కంపెనీవారి మీద దావాచేసిరి. మార్చి 18వ తేదీని ఆతడు మూడవతరగతి లో ప్రయాణము చేయుచుండెను. పెట్టెలో ఉండవలసినంత కంటెను అధిక సంఖ్యాకులు ఉండిరి. అంత సతడు రయిల్వే “అలారము” తీగను లాగి బండి నిలిపవేసెను. పిమ్మట గార్డును ద్వైరయను అప్రోటికివచ్చి సతని ధిక్కరించి ఆరెట్టుచేసిరి. అట్లు చేయుటలో వారు నేరమును గాంచిరని వ్రేసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారి వద్ద దావాచేయబడెను. రయిల్వే నాకరులు తన్ను గారము చేసినందున ఆతడు రూ 8000 లకు పడవు నష్టము దావా చేయుగా న్యాయాధికారి దావాను కొట్టివేసిరి. న్యాయ మూర్తి కాజీజిగారు నాకరులు చేసిన దానికి కంపెనీ బాధ్యురాలు కాదని అపీలును కొట్టివేసిరి. అందుచే ప్రస్తుతపు ఆపీలు చేయుబడెను. యజమానుని కెంతవర కధికారము గలదో ఆగోపలనే వారి యనుమతిని నాకరులు ఆగౌరవము చేసినవారు దానికి బాధ్యులుగ నుండుననియు, అరెట్టుచేయించుటకు మేష్టరునకే అధికారములేదు గావున నేనవల పనికి వారు బాధ్యులు కారనియు న్యాయమూర్తులు తీర్పుచెప్పి అపీలును కొట్టినెనగిరి.

ఆత్మహత్య:—కలకత్తాలో నొక బాంకిలో కాసియరుగ నుండిన అసుతోష ఘోష అనునతడు బాంకవారి సొమ్మును కొంట ఆపహరించెను. బాంకి అధికారులు అతని వైని కేసుచేసిరి. కేసు ముగుసటిదనున విచారణచేసెనునకు ననగ నతడు రైలుక్రింద పడి మరణించెను.

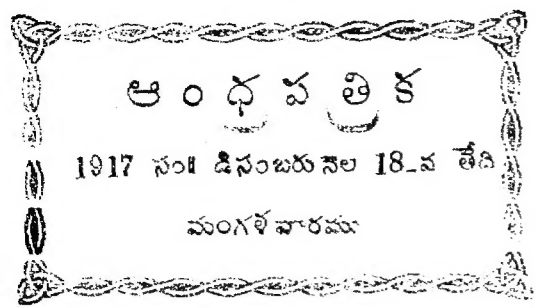
చెన్నపురివిద్యార్థుల సమావేశము. సరోజినీదేవిగారి కాలిధ్యము.

నిన్న సాయంకాలము గోక్షేహాలులో ఆనివిసెంటుమ్మ గారి అధ్యక్షతక్రింద గొప్పసభ జరిగినది. చాలరు ది ప్రముఖులగు శ్రీమంతు పురుషులును సభనలకరించిరి. విద్యార్థులపక్షమున సరోజినీదేవిగారికి సన్మానపత్రము సమర్పింపబడెను. దేవిగారు విద్యార్థులకు వందనములర్పించిరి. భారతీయుల ప్రాచీనజాతి గుర్తీ చుండగించి యున్నది. దీని నుజ్జీవింప చేయుటకు విద్యార్థులే ఆధార మను నాశమోక్తము కలిగి యున్నది. కీర్తి కేషులగు గోక్షే గారును మహాత్మ గాంధీగారును ప్రాజెసరు బోసుగారును ఆకలను కలిగించువారును ఆదర్శకమహాపురుషులు నగుదురు. భారత యువజను లా జ్యోతిర్మయుల మాగ్ధము ననుగమింపదగును దీనినిద్రయం దొరగియున్న చెన్నపురి రాష్ట్రవాసు లిటీనలనే నిద్దురచాలించి జాతీయాదర్శములను గ్రహింపగలిగిరి. నేను విద్యార్థి లేపు పోరుడు గాన విద్యార్థులు తమ బాధ్యతను గమనించి గతమును విస్మరించి భావితరంగముల నాక్రయించి చరింపవలెను. ఆరురాలుకారు చనినవెంటనే ననకారు నేర్చి గోచరమగు చందమున యువకులు పూర్వుల చువదాశయములను మననముచేసి వాని ననుష్ఠించుట వారి ముఖ్యకర్తవ్యము. మన ప్రాచీనుల చువచ్చక్తి నేనారును కాదనబాలరు గాన యువకులు ప్రాచీనుల చువచ్చక్తి నవగతముచేసికొన యత్నింతురేని తమ జాతినుశక్తిని కులభముగ గ్రహింపగలిగి ప్రాచీన మహద్యక్షయును మరల బడయగలుగుదురు. మనము మనకేషులలోని సుహనీయులనే ఆవకరించి వారిచువత్తునే అవగతము చేసికొనవలెనని దేవిగారు నుడివిరి.

ఆనివిసెంటుమ్మగారు. నేను దేవిగారికి సంతసముతో స్వాగత మొసగుచున్నాను. ఈమె సభారత కవయిత్రి ఈసతిని చిరుతప్రాయమునుండి ను నేనెరుచును. అప్పటినుండియు నీమహిళాచరిత్ర మాన్యకేతకక్తి ఏకాగ్రతను వహించియున్నది. ఆమె కవిత్వాసామర్థ్యము నామె భరతిమాతకు సమర్పించినది. ఆమె మనోహరగీతము లాంగ్లభాషయందు విశ్వమందంతటను విఖ్యాతములుగా నున్నవి. సరోజినీదేవి నంటి కవయిత్రిని రవీంద్ర నాథ టాగోరు వంటి మహాకవిని కన్న భరత జాత తన విద్వల మనీషానికేషమును గూర్చి లజ్జిత కావలసిన పనిలేదు. ఈ విషయపు యువజనులకు హితోపదేశ మొనరింప మిక్కిలి యర్హురాలని మనము విన్నవించుకొనువలననే నిధితియు. ఈ కాంత బందరు జాతీయ కళాకాల యందును ఇటీవల బొంబాయి నగరము నందును వెక్కు నగరములందును గూడ విద్యార్థులకు హిత మెగించుచు నుపన్యసించి యున్నది. ఈ యువ ఏ చుహనీయుల సత్వధిక భక్త్యురాగములతో తలంచు చుండునో అట్టి జేశ భక్త్యాగ్రణి యగు గోక్షే మహనీయుని పేరున బరగు నీ సభా భవనమున మన మీసోదరీ మనికి స్వాగత మొసంగ గలిగితిమి. మి. ఇది భాగ్యచనందగును.

మీరిపు డొక కవయిత్రిసోతోపదేశము నాలకించితిరి. ఆమెవ్యక్తి మాహాత్మ్యము మీయాత్మల నావేదించినది. మీరు దానిని నిత్యము ననుసరింపవలెను. ఇది చెన్నపురి కళ్యాణిని యుదగును. ఈ సభయందుపన్యసించిన దొక కాంత అధ్యక్ష వహించిన దొక పాలతి. ఎరుట సభాస్థలిని వేసిక వ్రెవను ఆసీనలైన వారిలో వెక్కునుంది నారీమణులు కలరు. వీరందరును హిందూదేశమునుగూర్చి మాంటాగూగారికి విన్నవించుటకు హిందూదేశమునందలి వివిధ భాగములనుండి వచ్చిరి. ఈ శ్రీల ప్రతినిధిసంఘమున పార్సీలు క్రైస్తవులు మున్నగువారందరును కలరు. వీరందరును మాతృదేశమును స్వపరిపాలనమును కోరుచున్నారు. కాన నిది ముఖ్యతరణము భారతీయుల మనశ్శక్తి సంపూర్ణముగ వికసించినదిగాన వారి స్వస్థములక ప్రత్యక్షములు కాగలవు. నానలె వృద్ధులగు వారందరును భావిదేశము గూర్చికలలను గాంచుచున్నారు. అని ఆనివిసెంటుమ్మ గారు రాద్యంతములయందు నుడివిరి.

సభాప్రారంభమున కొందరు శ్రీమంతు పురుషులును మంగళగీతములను పాడిరి. విద్యార్థులు సన్మానపత్రము నొక వేడికయిందిడి దేవిగారికి సమర్పించిరి. సి. పి. రామస్వామయ్యగారు రంత్యమున అధ్యక్షులకును సరోజినీదేవి గారికిని వందనముల నర్పించిరి. అప్పుగారికిని దేవిగారికిని పుష్పమాలలు గుచ్చములును సమర్పింపబడినవి. టిక్కెట్టు చెల్లినను సభాస్థలి యంతయు నాలుగు గంటలకే పూర్తిగా నిండి పోయినది.

ఆంధ్రపత్రిక

1917 సం॥ డిసెంబరు నెల 18-వ తేది

మంగళవారము

ఆంధ్రుల గంభీరస్వర
మాలకింపబడినది.

ఆంధ్రుల విజ్ఞాపనము గైకొనుటకు, ప్రభుత్వము వారంగీకరించి రను సువాక్త ఆంధ్రుల సుత్సాహపూరితుల గావించగలదు. గురువారముదయమున పదిగంటలకు ఆంధ్రసంఘవిజ్ఞాపనము సమర్పింపబడును. ఆంధ్రుల విజ్ఞాపనమును గైకొనిన వెంటనే, ఆంధ్రులకు మోక్షము చేకూరునని మేము తలంచుటలేదు. కాని ఆరువత్సరముల నుండియు నేకదీక్షతో జాత్యభివృద్ధికై పనిచేయుచున్న ఆంధ్రమహాజనసభను ప్రభుత్వమువారి కవకనకు, ద్రావిడ సోదరు లొక వంకను నుదాసీన భావముతో జూచుటచే, ప్రస్తుత ఫలితము సంకోచనాయకమగుచున్నది. స్వప్రయత్నములపై నాధారపడి సంఘముకు, మన యాందోళనము ఫలితగలిగినది. ఆంధ్ర ప్రముఖులు ఆంధ్రమహాజనలలో గలిగిన తీవ్రమగు ఆశాభంగము నెలులయినను ఉపశమింప జేయవలయు నని చేసిన కృషి సఫలమయినది. ఆంధ్రభీష్ములనడగు న్యాయకతి సుబ్బారావు పంతులగారు ఆంధ్రులకు గలిగిన యవమానమును తమదిగ భావించికొని, కృషిసలిపిరి. గౌరవనీయులగు రావుబాదూరు బి. యశ్వరథ గారును, మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులగారును ప్రభుత్వ సభ్యుల రెల్లర సందర్శించి, వారి సానుభూతి బడయు గలిగిరి. వీరి యత్నములకు దోహద, ఆంధ్రులు త్వరలో మేల్కొనిచిరి. అంతికాలములో నూరూరను సభల గావించిరి. తంత్రీవార్తలను మాంటాగూ గాడిని, వార్తా పత్రికలకును బాపిరి. ఆందోళనా పద్ధతుల గుర్తించి, వాటిని వెంటనే యవలంబించిరి. తమ యెదుటనున్న యవాదమును గట్టిపెట్టి, ప్రభుత్వమువారికి తమ యాశయములను దెలుపుట కీతకన్నను ముంతిరుగము లభింపదని గ్రహించిరి. చేతకాని ఫలమును వారవిడుటచే గలగ్గు క్రబలనష్టమును దెలిసికొనిరి. ప్రజాభిప్రాయము యచ్చెస్వరముతో ప్రోగుచున్నపుడు, దానిని నిరాకరించుట సాధ్యమా? ఏకారణముచే నైనను అది నిరాకరింపబడినచో, ఫలిత మింకను సత్వరముగ జేరూరును. నిరాదరణముచే ప్రజాశయ ప్రాబల్య మతిశయించును. దాని గంభీర నివాదము దేశమందంతటను ప్రతిధ్వనించును. అందుచే ప్రజలలో ప్రబోధము గలిగిన చాలును. ఫలితమునకై మనోవ్యాకులత్వ మవసర ముండదు. ఈ సమయమున, ప్రజాప్రబోధము, నాయకుల తోడ్పాటు చేతుల గలిపినవి. ఆకారణముచే ఆంధ్రుల సుస్వరమాలకింప బడినది.

నిన్నటి న్యాయండియూ పత్రిక యిప్పటికనులకు ఆంధ్రరాయబారము సంగతి గూర్చి ముచ్చటించినది. ఇప్పుటికైనను ఆంధ్రుల విషయము మనోనేత్రమునకు గోచరించుట మేలే. "ఆంధ్రుల విజ్ఞాపనము వివదగినదే యయినను, అంతికిన్మ రాజధానియందలి విశ్వకర్మల విజ్ఞాపనము నిరాకరింపబడుట మా కెక్కువ మనస్తాపము

గలుగ జేయుచున్నది. ఆంధ్రదేశ రాయబారమున మువ్వరు శాసననిర్మాణసభ్యు లుండుటచే, ఆంధ్రదేశపు మొరలను వినిపిండుటకైనను యవకాశముగలదు. కాని కర్మకరులకు ప్రాతినిధ్య మొసగునది, విశ్వకర్మసభావిజ్ఞాపన మొక్కటియే యని మా నమ్మకము. రాజప్రతినిధి, ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారు ఆ విజ్ఞాపనము గైకొనినచో, సమంజసముగ నుండెడిది" అని న్యాయండియూ పత్రిక ప్రాసినది. విజ్ఞాపనలనిరాకరణ గూర్చిన సందర్భములు యితర త్వరలో ఏకిని మరపునకురావు. ఆంధ్రరాయబారముగూర్చి, న్యాయండియూ పత్రిక యొక్క సానుభూతి యీ సమయమున విశేషముగ నవసరములేదు. కాన, న్యాయండియూ పత్రిక ఎక్కువ చింతనొంద నవసరములేదు. కాని ఎక్కువ చింతకు లోనయిన విశ్వకర్మసభావిజ్ఞాపనా నిరాకరణము గూర్చి, న్యాయండియూ పత్రికాధిపతు లేమి చెప్పదీసికొనిరో వివగోచరున్నారము. అధికారవర్గమువారివలె సానుభూతి జూపినప్రయోజనముండజాలదు. అధికారవర్గపు సానుభూతి మనఃస్ఫూర్తికాపబడినచో కొంతవరకైనను ప్రయోజనముండును. కాని ప్రజాప్రతినిధుల క్రియావీరహితమగుసానుభూతి, కేవలము నిష్ప్రయోజనము. మద్రాసు రాజధాని సంఘమువారు ప్రభుత్వవ్యయముగూర్చి యసమ్మల జూపుటకు సభగూర్చి విపులు, బిసెంటుగారి పక్షస్థితిపై చూచి, కాంగ్రెసుసభా విజ్ఞాపనముబహుళ విశ్వకర్మసభా విజ్ఞాపన ముగీరింపవలెనని ప్రభుత్వము వారిని గోరుట యవసరమని నుచువగా, సభ్యులెల్లరు కరతాధిష్టతులతో కోలాహలము బాపిరి. విశ్వకర్మసభాప్రతినిధులును ఆనందమిచ్చు లుయిరి. అట్టి ప్రయత్న మేమైనను గావించబడినదా? రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభయు, మద్రాసు మహాజనసభయు విజ్ఞాపనానిరాకరణము గూర్చి యోచించుటకు గతే తని, ఆదివారముల యందు గూడినపుడు, బిసెంటుగారి పక్షయమై తీర్మానము పాదించిరా? అటులగాక బోయినచో, ఆమె పాడి వివ వాక్యములు వక్రప్రవృత్తుచుత్కారము ప్రదత్త ప్రజలకు జేసికొని వలయునా? బహిరంగ సభలో కొన్ని సంఘముల నాయకుల నడకా రించి, ప్రభుత్వమున కెసన్నుతి బంపబడెను. అట్టి తిరి, దేశమంతయు ఏకీభవముతో బంపెను వలయునని, కాంగ్రెసు విధానము నామోదింపచున్న యీ సంఘముల విజ్ఞాపనల నన్నిటిని గైకొనిన గాని, కాంగ్రెసు సంఘము తన విజ్ఞాపన ముపుట కంగీకరింప తుండవలయును. అట్టి స్థితిలో ఎవ్వరైనా తన కీచ్ఛుకచ్చిర సంఘమున కింకా మొసగగనే, యాజ్ఞాపకము వదలివేయుట గూర్చి ఏమని చుచువలయునో దెలియకున్నది. ఇతర సంఘములలో బాటు ఏ కార్యము జేయుటకైనను ఆంధ్రసంఘము సిద్ధముగ నుండును. అన్యసంఘముల స్థితిగతుల విచారంపక, ఆంధ్రులెటులయినను ప్రత్యేకలాభముల బొందుట కంగీకరింపరు. కాని సోదరసంఘములు ఆత్మగౌరవము నుదినుంచక, ప్రత్యేకముగ కార్యక్రమ మవలంబించుటచే, ఆంధ్రులు స్వప్రయత్నములపై నాధారపడవలసి వచ్చెను. అట్టి పరిస్థితులలో న్యాయండియూ పత్రిక "స్వరాజ్యక్షేమము నాగించిన, స్వపరిపాలనమునకు ప్రజల న్యగ్రోత్సాహమును సువ్యక్తపరచుచున్న చెన్నరాజధాని సంఘము ఆంధ్రమహాజనసభ మొదలగు సంఘములకు ప్రాతినిధ్య మొసగుట యవసర" మని ప్రాయుట సులభమేకాని, మద్రాసు మహాజనసభలో ఆంధ్రసభ్యులు ఆంధ్రమహాజనసభా విజ్ఞాపనము గూడ అంగీకరింపబడిన గాని, రాష్ట్రీయ,

మహాజన సభలు తమ విజ్ఞాపనము సమర్పింప తుండదని తీర్మానము పాదించినపుడు, ఆంధ్రే తరులు ప్రతికూలముగ మాటలాడి తీర్మానము ప్రోసివేయించుట, ఆంధ్రాశయములపై సానుభూతి గలిగియే గాబోలు! ఆంధ్రులు మహాజనముగ భావప్రేరితులు. తమకు గలిగిన నిరాదరణ గూర్చి మరువజాలరు.

న్యాయండియూ పత్రికపైగాని, తదితర పత్రికలపై గాని మా కెట్టి కినుకయు లేదు. కాని ఆంధ్రులెదుర్కొనవలసిన యవాంతరముల గూర్చి ఆంధ్రప్రపంచమునకు దెలుపుటకై యితర దూరము ప్రాయననసరము గలిగినది. న్యాయండియూ, హిందూ పత్రికలు స్వపరిపాలనాశయ వ్యాపనమునకై గావించిన మహాపకారము నన్నటికిని మరువజాలము. కాని అవసరము గలిగినపుడు, పరిస్థితులను చక్కగ విమర్శించి, ఖండనము గావించవలసిన సమయముల యటుల గావించుట మావిధి. ఆంధ్రులకు ప్రథమవిజయము చేకూరినను, యితరటితో తిరిగి నిదురించిన, వారి మొర లెక్కురోదనము లగుట నిశ్చయము. నేటినుండియును ఆంధ్రుల మనోభీష్ములను ఎల్లడలను చాటుట యవసరము. ఇందుకు ఆంగ్లేయిక పత్రిక యొకటి ముఖ్యవసరము. అన్యరాష్ట్ర నాయకుల సానుభూతి బడయుట మరయొక యవసరము. ఇంతికిన్నను, భాషైక రాష్ట్రవిభాగము నాశించుచున్న వారలందరలోను చేతుల గలిపి, రాష్ట్రవిధానమును ప్రదర్శించుట ప్రధానకార్యము. జాతీయోద్యమము లన్నిటిలో, భారతీయు లెల్లరలోను తోడ్పడుట యవసరమైనను, ఆంధ్రదృక్పథమును గూడ నందులో జోషించు చుండవలయును. రాష్ట్రపునర్నిర్మాణము లేనిది, రాష్ట్రస్వాతంత్ర్య సిద్ధియు, స్వపరిపాలనా సిద్ధియు, సమకూరుట దుస్సరము. రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యము ప్రసాదించబడిన పిమ్మట, రాష్ట్రపునర్నిర్మాణమునకు మొదలు పెట్టుటచే, సక్రమాభివృద్ధికి విఘాతము గలుగును. సంయుక్తవిధానమే గమ్యస్థాన మని నుచువును, గమ్యస్థానము బడచుకముందు సరియగు హొందపసంయుక్త రాష్ట్రము లేర్పడకుండుట కన్న, ఈస్వాస్థ్యదమగు విషయము వేరుండదు. మనరాసులో జరుగుచున్న ప్రత్యేక రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సభలో, రాష్ట్రతీర్మానము బ్రవేశ పెట్టవలెను. విజయము గాంచకబోయినను, భయము లేదు. కాంగ్రెసు సభలో ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘము సుపాదించుటకును రాష్ట్రనిర్మాణతీర్మానము సభాంగీకారము బడయుటకును ఆంధ్రులు పూనుకొనవలయును. ఈ దినము నుండియైనను, యలసభానము విడిచి నిరంతరకృషి సలుపుటకు ఆంధ్రులు నిశ్చయించిరేని, విజయము తప్పక చేకూరును.

సంగ్రామము : ఆంగ్లేయుల మనోనిశ్చయము

సంగ్రామ వివరముల గూర్చి ప్రాయదగిన విశేషాంశము లేవ్వియు గాన్పింపవు. పశ్చిమ రంగమున కేంద్రబయివద్ద, శత్రువులు కొంతప్రదేశము లాగికొనిరి గాని, ఆంగ్లేయులు పిమ్మట శత్రువిజృంభణము నడికొట్టిరి. ఇటలీలో, శత్రువులు ముందుకు నాగ లేకున్నారు. రుష్యాలో మాక్కుమిల్స్టుల ప్రతిభ యతిశయించు చున్నది. కేలడను సేనానాయకుడు నిర్బంధమునందుంచబడెను. సంతిగావించుకొనుట కవసరమగు షరతుల గూర్చి, రుష్యులకును శత్రువులకును సమాధానము గుడినటులు ప్రకటింప బడినది. రుష్యా గావించిన

ద్రోహముచే, మిత్రముండలి అధికముగు భారమును వహించవలసి వచ్చెను. సైనికనివహముల నధికముగ సమకూర్చవలసిన యవసర మిప్పుడుగలిగినది కాని సంగ్రామము స్వాతంత్ర్య పునరుద్ధరణమునకై ప్రారంభింప బడినది. గమ్యస్థానము జేరువరకును, సంగ్రామము జాలింపమనియు, ఈ తరుణమునసంధి యసంభవమనియు లాయడుబాబుగారు నుడివిన వాక్యములను ఆంగ్లాప్రమాద్య హితాభిలాషులెల్ల సంగీకరించెద రని విశ్వసించ వచ్చును. లాయడుబాబుగారి ప్రతిజ్ఞ నెఱవేరు గాక!

ఆంధ్ర దేశకలనరము

ఆంధ్రవీరకంఠి వేత్తాది బిరుదాంకితు లగు కోడి రామమూర్తి నాయుడుగారు ఆంధ్రవిజ్ఞప్తిని నిరాకరించుట గూర్చి ప్రభుత్వమువారి కీ రీతిని దెలిపియుండిరి.

"ఆంధ్రదేశమున బ్రాహ్మణేతరోద్యమమును స్థాపించినవాడ నయినను, పదురెండు జిల్లాల వాంఛల దెలుపు ఆంధ్రమహాదనసభా విజ్ఞాపనమును, నాలుగుకోట్ల బ్రాహ్మణేతరుల వాంఛల దెలుపు మద్రాసు రాజధాని సంఘ విజ్ఞాపనమును ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించినందున, క్రబలమగు నసమ్యక్తి దెలుపుచున్నాను. ఈ చర్య చాల కోచనియునుగ నున్నది. ఆశాభంగమును, హృదయ తాపమును గలిగించుచున్నది. దయ చేసి కార్యక్రమమును మార్పును లేదని ప్రజలలో భావప్రదేశమును అసంతృప్తియు గలుగును. భరతవర్షమున తీవ్రమగు నాందోళన ముదయించును. మూంటానూగారి ఆగమనోద్దేశము విఫలమగును." ఆంధ్రులలో, విజ్ఞాపనా నిరాకరణముచే నెట్టి తీవ్రభావ ముదయించెనో ఇంకచే వ్యక్తము గాగలదు.

హిందూవత్రికానుబంధము

ఈ పాత్రము మా కార్యస్థాన మలంకరించి నది. వివిధోపయోగ కరమగు విషయముల గూర్చిన వ్యాసములతో నీ గ్రంథము విరాజిల్లుచు న్నది. సంగ్రామము, హిందవ రాజ్యాంగ సంస్కరణములు, గ్రామపంచాయతులు, విద్యావిషయక సమస్యలు, పరిశ్రమలు, స్థానిక స్వపరిపాలనము మొదలగు విషయములు గూర్చి విపులముగ చర్చించబడినది. ఇట్టి యుపయోగకరమగు గ్రంథమును ప్రచురించి నందులకు, హిందూ పత్రికాధికారుల నభినందించుచున్నాము.

మాంటెగ్యుగారికి విజ్ఞప్తి.

(గౌరవ శ్రీ జగన్నాథస్వామి గారు.)

మాలికోత్పలమూల.

మాంటెగ్యుగారికి యభిమానముగ గలవాడనై, పల్లవంతుల కొండు వాసిగ నె వర్తకవృత్తుల కొండు పేర్కొనెడి రెండవ బాత్తు వెంచి ముని చెడును. వర్ణలక్షణాద్యగోచరమైనందున ప్రమాణముగ జేసి కాంగ్రెసుసభ్యులందరినీ వెంటనే దీర్ఘ బాప, నిరేకధురీణులు కంపెనీదోర్ తొంటి విధాన ముంచ రెడగోవల నిక నడిపింపఁజూతు గా కొంటెల మాయలక బడి యకుంతిభర్తము వీడఁబోకు, మీ కంటి మరొకటి లెచ్చుట వచ్చుట కుర్లభి మా తెలిసిగ నేడంటిని. ప్రేమ యెచ్చుపడ హిందవముఖులు స్వాగతము నీ నుంటి వారి విన్నపము లూర్తితెలుగిని చిత్రించి ని మ్మంటుట లయ్య బంటెలను ప్రగ్రుచునున్న స్వదేశభక్తులకే వెంటనే కట్టు విప్పి విడిపింపుము కాంటిని నిల్పుదేరి, మా కంటి లూక విడిచిముల పాల్పడకుండఁగఁ గట్టుదిట్టముల నంటుదనాన నేర్పడిచివ ప్రజ వేచెడి యంటు జాడ్యముల గంటగవచ్చు ప్రేమిడి సుఖించెద రెల్లయ మీ ప్రభుత్వమే యంటుట సమ్యక్తింతురు ప్రయోజనలేన తిలక్కుముఖులన్ గంటు దొరంగి మీయెడల గౌరవ ముంతురు దాన మేలగున్ బంటుదనాన మీ దొరల వెళింపఁజూచెద రేని యింక ప్రేమదంటుల హెచ్చి పోవుటయే తప్పఁ ప్రయోజన ముండఁబోవది ట్లంటి వదిలె నన్న నిజ మారసి మన్నన చేయఁగాదగుక.

సంతోష వార్త

ఆంధ్రమహాసభావిజ్ఞాపనము గురువార ముదయమున గంగంటలవేళ సమర్పించబడును. ఆంధ్రులు ప్రథమ విజయముతో సంతృప్తి జెందక, గమ్యస్థానము జేరువరకు ఏకదీక్షతో కృషి నలువలయును.

మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ అసోసియేషను

సంఘ సమావేశము.

ఈ సంఘమువారి ఏర్పాటు ప్రకారము జరుగవలసినసభ ఈ నెల 22 వ తేదీన పగలు 11 గంటలకు రాయచేటలో మదరాసు క్లబ్బులో ఎదుటనున్న గోవిందలింప మందిరమున జరుగును. గౌ. బిరుదవరాధ మొదల్యగు గారభ్యక్షత వహించెదరు. వీరు భూస్వాములచే కాననసభ్యులుగ నియోజింపబడిన వారు. ప్రత్యేక సంఘముల వర్గముల బాధములకు భంగము కలుగని పద్ధతిని కాంగ్రెసు-లీగు విధానమునందలి సంస్కరణముల నన్నిటి నొసంగుట చాల ముఖ్యమని ఎల్లరును నిశ్చయించిన విషయమును మరల స్థిరపరచుటకును దేశీయుల నైతికాధిభివృద్ధి కి సంస్కరణములు ముఖ్యముగ నొసంగబడవలె నని స్థిరపరచుటకును ఆంగ్లో యిండియన్లలో కొందరు ద్రోహాచింతతో చేయు పన్నాగములను దేశీయులలో హానికలుగు కొంద రచటనచట నెసరించు కార్యములను ప్రజలకు నిరుత్సాహమును కలిగించి వారి ఆసహ్యము క్షిప్తిని వారికి మరింత స్పష్టపరచుచుండుటకలన అసంతృప్తి మరింత గాఢమగుచున్న దని అధికారులను స్పష్టపరచుటకును ఈసభ ముఖ్యముగా జరుపబడుచున్నది. కాన శాఖాసంఘములును సంబంధసంఘములును ఇతరపౌరులును సభలను చేసి వెంటనే ప్రతినిధులను నియోజింపవలెను. మరియు మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ అసోసియేషనువారు విద్యాసాంఘిక (రాజకీయవిషయములనుగూర్చి నిరంతరమును పనిచేయుటకు వీలగు విధానము నేర్పగవలగును.

సోజినీ జేవిగారు సభాభవనమున నుపన్యసించయతో నంగీకరించిరి. ఆహ్వానసంఘాభ్యుత్థులగు లామ గోవింద దాసుగారు సభ్యులకు బహుమతి భోజనములను ఏర్పాటుచేయుటకు దయతో నంగీకరించిరి.

ఈ సంఘముయొక్క పాఠప్రదానము నంగీకరించిన ప్రతినిధులు తెలియగోరు నిరతివిషయములను సంఘకార్యదర్శి పి. ఎన్. గురుస్వామి నాయుడుగారు (ఎమ్మెల్యే) తెలుపగలరు అని సంఘాభ్యుత్థులు దివానుబహదరు పి కేశవశర్మ గారు నేడు ప్రకటించిరి.

అభిలభాంత మహిళా విజ్ఞప్తి

నేటి యుదయము మహిళా విశ్వవిద్యాలయ నెలెటు సంఘమువారి తీరపున నారీచులు విజ్ఞప్తిని మాంటెగ్యుగారి కి రాజప్రతినిధిగారికిని పంపించిరి. సోజినీనాయుడు సభి; డాక్టరు జోషికన్య; ఎస్. నాయక్ సభి; కీరంగమ్మ, ఆనిబె వెంటు; చంద్ర శేఖరయ్యగారి, కై.బి.గారిసభి; తాతాగారి సభి, ఎస్. దత్తసభి, లీగం హసనత్ మొహని, గురుస్వామి విశ్వేశ్వరగారిసభి గార్లు విజ్ఞాపకవర్గమున నుండిరి. విజ్ఞాపనప్రతి మా సమర్పించినవెనుక సోజినీజేవి, నాయక్, జోషి, కీరంగమ్మగార్లు రాజప్రతినిధి మాంటెగ్యుగార్లతో ముచ్చటించిరి.

విజ్ఞాపకులు విజ్ఞాపనీయన స్వరాజ్య ప్రధానమును ఈ స్వరాజ్యము వచ్చులోపల కాంగ్రెసులీగు సంస్కరణములను అచులలో దెట్టవలయు ననియు, కాననసభలు కార్యనిర్వాహక సభలయందు ఎన్నికల విషయమున ప్రజలలో కడు విశాలముగ ఎన్నికలు జరుగున స్పష్టపరచెననియు ఇతర దేశములలో జరుగుచున్నట్లు స్త్రీలకును ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యమును, ప్రాతినిధ్యము నీయవలయుననియు కోరిరి. ఈ వైఫల్యములు గలుగుటకు విద్యాభివృద్ధి గలుగవలయు ననియు, విద్యా విషయ సంస్కరణములు విరివిగ జేయవలయుననియు, విశ్వం కోచిత ప్రారంభనిధ్యున ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించ వలెననియు, మాధ్యమిక విద్యాసౌకర్యములు జేయవలసినయు బోధ

నాభ్యసన పాఠశాలల గూడ విశేషముగ నేర్పఱుప వలెనని ప్రార్థించిరి.

జెనీబోసు సభి చుజుల్చాక్ సభి, హేమాబాయ్ వెటిట్, బామాబాయరానెడే, బి. నెహ్రు, బి. ఆర్. నీల కాంత్సభి, సర్భాజేవి, చారురాణి, భారవామెహతా, సంజీవరావుసభి, డి. గోకలేకన్య, ఆరండేలు కన్యగార్లు అభిమాన సానుభూతి తెలిపారల నంపిరి.

దత్తమండల బ్రాహ్మణేతరసంఘము.

రాజధానిసంఘపు కడపశాఖవారు ఈ క్రింది తంతి వార్తలను మాంటెగ్యుగారికి 15వ తేదీన బంపిరి.

"చెన్న రాజధాని సంఘపు విజ్ఞాపనను గైకొనకుండ ఆ సంఘమునకొసగిన అయర్వాదకు కడపశాఖవారు తమయసమ్మతిని దెలుపుచున్నారు." "కడప, కర్నూలు, బల్లారి, అంతర్పుర లందలి బ్రాహ్మణేతర మహాజనులందఱు డిసెంబరు 8 వ తేదీన డి|| బ|| కేశవశర్మగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై హిందూ దేశాంగమంత్రియగు మాంటెగ్యుగారికి హృదయపూర్వకముగ స్వాగతము నొసగును తమ యాగమములన హిందూదేశ ప్రజాశాసనముల ఫలవంతములై ప్రజలు సంతుష్టికొందురుగాక యని కోరుచున్నారు. ప్రత్యేకసంఘ ప్రాతినిధ్యముతో కాంగ్రెసు-లీగు సంస్కరణముల నీమహాసభ వారామోదించుచున్నారు."

ఉత్తర సర్కారుల అగ్నికులక్షత్రియ ప్రథమ

సమావేశము.

ఈ నెల 16 వ తేదీన కాకినాడ పురమందిరమున మల్లాది సత్యలింగం నాయకరు ధర్మముల ధర్మకర్తలలో నొకరును వర్తకులు నగు వినహాసు గోవిందరాజులుగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగినది. ఇది కృష్ణా విశాఖపట్టణము గంజా ము మండలములనుండి వచ్చినవారితో కలసి మొత్తము 500 మంది ప్రతినిధులువచ్చిరి. రాజప్రతినిధి ఇండియామంత్రిగార్లకు చెన్న ప్రెసిడెన్సీయనకు స్వాగత మొసంగుటకును యుద్ధము త్వరగా ముగియునట్లును జార్జిచక్రవర్తి మిత్రముండలివారికి విజయము కలుగునట్లును కోరుటకును ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యముతో కూడిన కాంగ్రెసు-లీగు విధానము నామోదించుటకును వచ్చియున్న శ్రీయులకు నా కా నిర్వాణమునందును నాకా సంచారమునందును ప్రత్యేక శిక్ష నొసంగి నాటికలు స్త్రీయును ఆంధ్రీకరించి ప్రాథమిక పాఠశాలలో పఠనీయ గ్రంథములుగ నేర్పరచుటకు దొరతనము వారిని కోరుటకును 6-వ ఏను మొదలు 18-వ ఏను వరకును ప్రాథమిక విద్యను నిర్బంధముగ నెసరించుచు అవసరమైన ఫలములందు అగ్నికుల క్షత్రియులకు ప్రత్యేక పాఠశాలలను లోకలుబోర్డులను మ్యూనిసిపాలిటీలును ఏర్పరచునట్లును కోరుటకును ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్వాణమును కోరుటకును అడవుల నిబంధనల కార్యమును తగ్గింప దొరతనమువారిని కోరుటకు తీర్మానింపబడినది.

మోటూరుపండి ప్రమాదము: -కలకత్తాలో హేరింగుటన్విధి వాస్తవ్యులగు స్త్రీవెన్నగారు గత గురువారమున తమ మోటూరుబండిలో చారంగికోడ్డుగుండ బోవుచుండిరి. వారు యువై టెడు సర్వీసు క్లబ్ యొద్దకు బోవునపుటికి ఒక జిల్లా-బండివాడు తన జిల్లా-కు క్లబ్ ఆవరణలోనికి దోలుక పోవు నుదేశముతో కోడ్డు కడ్డయగ తన బండిని తోలెను. బండిని ఆపించుకొనుటకు స్త్రీవెన్నగారు ఆకస్మికముగ ఎడమకు తమ బండిని త్రిప్పిరి. నిలబడి వింతను చూచుచుండిన ఒక కూలివానివై నుండి మోటూరు పోయెను. వా దాస్సు త్రికి తీసికొని పోవకును దారిలో నేర్పవృత్తిచెందెను.

విరోధామహాసంగ్రామము

(రైతుల పక్షమున)

ఇంకా...

యొద్దానంతరపు వాణిజ్యము.

ఆంగ్లసామ్రాజ్యపు భావిపద్ధతి.

లండను, డిసెంబరు 13:—రష్యా, ఫ్రాన్సు, ఇటలీ రాష్ట్రములతో, హిందూదేశపు వర్తకమునుగూర్చి, ఆర్థిక సమాజము వారియుక్తుమున సాక్షిత్వము (ఇండియన్ కమిషన్) గారవస్యపడింది. యుద్ధమునకు పూర్వమున హిందూదేశపు వర్తకములో సంగోభాగము జర్మనీదేశపుచేత మైయుండెను. హిందూదేశపు సామగ్రిని నానాటికి రష్యావారికి విశేషముగ నావశ్యకమగుచున్నది. హిందూదేశములతో వర్తకమును పెంపొందించు రష్యావారి నేడు లాలోచించుచుండెదని చెప్పుచు సాక్షిత్వముగారు నాకలు, ఛార్జ్ లు మున్నగు వాటిని గూర్చి ప్రసంగించుచుండెను. లండను, హాల్లు నగరముల కంటే హాంబర్గులో సులభ నెక్కించిన యెడల చాల చవుక నుండెను. హిందూదేశముననుండి హాంబర్గు మార్గమున సరకుల బంపుట యుక్తము. ఫ్రాన్సుకు చేరిన సరకులు మంచివిగాక యున్నవని యిటీవల ఫ్రాన్సువారు ఫిగ్యారుచేసిరి. గనుక హిందూదేశముననుండి మంచిసరకు ఫ్రాన్సునకు చేరునట్లు శ్రద్ధవీసికొనవలయును. తన వర్తకమున నురల నిలుపుకొన జర్మనీవారి కిటలియందు యత్నించుచు గాని మున్నగు హిందూదేశపు సరకు విస్తారముగ ఇటలియందు చెల్లుచున్నది. వైమాను దేశముల యందును, ఆంగ్ల రాష్ట్రపు తూనికలు కొలతపాత్రలు ఖండింపబడినవి. హిందూదేశముననుండి ఎగుమతియైన సరకుభ్రమగునదిగ నుండవలయును. దగాయిండ్ల పాడదని సాక్షిత్వముగారు పరస్పరించిరి.

సరకు విలింగుటన్న ప్రభువధ్యక్షుడై యుండి తన యశ్రిస్తాయములను వెలువరించెను. యొద్దానంతరమున వాణిజ్యమున దొరతనమువారవలించియు రాజ్యాంగవిధానము దారమైయుండును గాని సామ్రాజ్య తేజమున కావశ్యకమగు వస్తువులు మన సామ్రాజ్యముననే తేజూరగు చుండవలయును. శత్రువులవై వీటినిమిత్ర మాధారపడి యుండగూడదు. జర్మనీయుల వర్తక పరిశ్రమలకు మన దేశములయందలి అపకృష్టదార్ధము మూలాధారమై యుండగూడదని విలింగుటన్న ప్రభువు జెప్పెను.

మిత్రమండలివారి నావికాసంఘము.

లండను, డిసెంబరు 15:—అధికారు లిట్లు ప్రకటించిరి. మిత్రమండలివారి నావికాదళముల నన్నిటి నశ్యంత వికవత్సమున నుపయోగించు ఏర్పాటుల గావించు నిమిత్తమున, యుద్ధసంబంధములకు వైవికాసకర్మలను జేయు నిమిత్త మంతిర్వాతీయ నావికాసంఘము నొకదాని నెలకొల్పి తీర్మానింపబడినది. సంఘమువారు నావికాసంఘమున జాగ్రత్తతో పరిశీలించి ఆయాదొరతనములవారు చితితీర్మానముల గావించుటకు తగిన సలహాల నొసగెదరు. ఇదివరకు సర్వసేనానులకు దొరతనమువారికినుండు సంబంధములందు గాని, ఆయాఅధికారులు చేయవలచు కొనిన అవస్థానములందు గాని ఇందువలన నెట్టిమాన్యున గలుగుదు. ఈ సంఘమునందు ఫ్రాన్సు, ఇటలీ, ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు, బ్రిటను ల నావికా మంత్రులును, నావికాధిపతులును ప్రతినిధులుగ నుండురు ఈ సభవారు సాధారణముగ యూరపులో సమావేశమగుచు గావున జరిపాను ఆమెరికాల నావికా సేనానులు ప్రతినిధులుగ వారి వారి ఉద్యోగముల సభలకు వచ్చెదరు. తగిన సమాచారమును తెలుపు నిమిత్తము సంఘమువానికి కాశ్యత కార్యదర్శి యుండురు.

లండను, డిసెంబరు 16:—నావికాధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. ఒక బ్రిటిషువిమాన మునుగూర్చు వైవికలతో 11 వ తేదీని చేరునకుపు నిమిత్తము తూర్పుతీరము ననుసరించిపోయెను. ఇంతవరకు తిరిగిరాలేదు. ఉత్తర సముద్రము నందలి దక్షిణభాగమున దాని శత్రువుల కాకావిమానము ధ్వంసము చేసికొంటున్నట్లు చెప్పుచున్నది. అట్టి విమాన మింకొకటి ఇంకానూ లేదనియో “యవకతనక” వచ్చి నందువలన 12 వ తేదీని మాల్దీవులలో దగవలసిన దాయెను.

మిత్రమండలి అంతర్జాతీయసంఘము.

లండను, డిసెంబరు 16:—అధికారు లిట్లు ప్రకటించిరి. యుద్ధకార్యములనిమిత్తమంతర్జాతీయ సంఘముకటి నుదకు ఏర్పరుపబడినది. వారు లండను ప్యారిసు నగరములందు సభల జరుపుచునుండురు ప్రస్తుత మిప్పు డాలోచించునది ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములందు మిత్రమండలివారి కేమేమి కొనవలసి యున్నదియు నాయవసరములను ఆలోచింతురు. సంఘము వారు ముందుగా కొన్ని సలహాలను చేయుదురు. కడపటి తీర్మానము వాసింగ్టనులో చేయబడును.

విమానదళాభివృద్ధి.

లండను, డిసెంబరు 15:—యుద్ధకార్యములకును కాంతి సమయములకుండును గూడ నుపయుక్తమై యుండుటకు గాను విమాన నిర్మాణము విరివిగ జరుగుచున్నది. తపాలు కొనిపోవుట మున్నగు కార్యములకంద నచిరకాలముననే ఆంగ్ల విమానము లేర్పడవచ్చును. ఒకటి రెండు సంవత్సరములలో విమానములలో ప్రయాణము జరుపుట కవకాశము గలుగునట్లున్నది.

తేయాకు అమ్మకము.

ధరలు తగ్గుట

లండను డిసెంబరు 14:—హిందూదేశపు తేయాకు విక్రయము నిన్నటి దినమున జరిగెను. మొదటిరకపు తేయాకు ధర పౌను 1-కి 2-పి 4-పెన్సులనుండి 1-పి 11- పెన్సు లయ్యెను. ముందు సంవత్సర ప్రారంభమున ధరలుతగ్గిపోవునని వర్తకుల భయమందు చుండెరి.

లండను, డిసెంబరు 16:—నావికాధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—12 వ తేదీనాటి రాత్రి బ్రిటిషువారి విధ్వంసకనాక యొకటి ముంచివేయబడినది. ఇద్దరు మనుష్యులు కనిపించుచున్నారు.

జనరలు లేండివెంటరుగారికి కె. సి. బి. బిరుద మొసగు బడినది అధికారులు ప్రకటించిరి.

జనరలు విల్లెంబీగారికి జి. సి. ఎం. జి. బిరుద మొసగు బడినది.

ప్రాస్తు

కేబ్రాయిరంగము శాంతముగనుండుట.

లండను, డిసెంబరు 15:—బ్రిటిషువారి ప్రధానశిబిరము వద్దకున్న రైటుగారి విశేషము డిల్లు తంతి నంపుచున్నాడు. కేబ్రాయి రంగమింకను నెమ్మదిగ నే యున్నది. వాయుభారము తీవ్రయద్ధమున కినుకూలముగ నే యున్నది. తూర్పు రంగమునుండి జర్మనుదళముల నత్యధికముగ పశ్చిమరంగమునకు దిసికొని వచ్చుటనుగూర్చి అతడిట్లువ్రాయుచున్నాడు(1)చాల లమునుండి తూర్పురంగమునకు మంచి వైసికుల సంపకున్నారు. (2) వారు తూర్పురంగమునుండి అనేకదళములను పశ్చిమరంగమున కంపుచున్నారు. (3) యుద్ధములేకుండుటవలనను, సాభ్రాతృత్వమువలనను వారి యుద్ధకృత్తి తగ్గిపోయెను. ఈ కారణములచే తూర్పురంగము నుండి విశేషముగ వైసికులు వత్తురను మాత్రమున వారి సామర్థ్యముంత యధికముగ నుండగలదాయని సంశయమగుచున్నది.

“రుష్యులు సాధిచేసి కొనుటవలన గలుగు స్థితి యొక్క నష్టముల కన్నిటిచెప్పునలెనని నాకోరికకాదు. అయినను జర్మను వెంటిటి నుండగలవల నొనరించిననుగూడ మనవైస్యములు వారి నోడింపగలవను నా నమ్మక మింకొకయు చలించ లేదు. పోర్టుగోయవద్ద శత్రువులకొంచెము విజయము నొందగలిగిన వారు విశేషముగ ఫిరంగుల నొకవోజేర్చి ప్రబల సన్నాహముల నొనరించుటవలన గలువ గలిగిరి.

లండను, డిసెంబరు 16:—జనరలు హేగుగా కిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. కేబ్రాయికి దక్షిణమున రాత్రి మేము నేక మంది ఖైదీలను మరణింపుటలను బట్టుకొనిరి.

జర్మను ఫిరంగిదళముల లత్యధికనష్టము.

లండను, డిసెంబరు 15:—పరమరంగమందున్న డెయో

తీక్రానికలు ఒత్రికావిశేషము డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—అక్టోబరు 4 వ తేదీని జర్మను ముఖ్యసేనానిచే జనరలు లూడెండాల్సగారి సంతకముతో రష్యాప్రకటన మొకటి అంపబడియెను. అందు జర్మనుల ఫిరంగిదళమునకు విశేషనష్టము గలిగినటుల జేర్పొనబడినది. మన అవస్థానందనసమయమున నొక్కమాసములలో జర్మనులు 870 పెద్దఫిరంగులను 585 ఫిరంగులను గోల్పోయిరి. ఇది వరకుండు ఫిరంగులను పూర్తి జేయు నిమిత్తము శివారుల చొప్పున చెడిన ఫిరంగుల బాగుచేయుటకే జర్మను కార్మికుల కాలమంతయు వ్యయమయ్యెను. నగియు నీ నివేదనమువలన మిత్రమండలివారి ఒత్రికావిశేషములసామర్థ్య మెంత యధికముగ నున్నదియు విదిత మయ్యెను. జర్మనుల తుపాకులు 1,450 యుద్ధమున పని చేయకుండులాగున చేయబడినవి. అందు 650 వామకవలన కిధి లీ భూతి ము ల యుచెడినవి. రిక్కిన 800 ను మిత్రమండలివారి ముట్టడులవలన చెడినవి. జనరలు లూడెండాల్సగారిట్లు చెప్పుచున్నారు:—ఈసంఖ్యలనుబట్టి శత్రువుల ప్రతియుద్ధములవలన మన ఫిరంగులకు చాల నష్టము గలుగుచున్నటుల విదితమగుచున్నది. ఈఫిరంగుల నష్టము ఫిరంగియుద్ధ నష్టములంతక భాగము. మందుగుండు సామగ్రినష్టము, వైసికనష్టము, యుద్ధోత్సాహము తగ్గుట ఇవన్నియు సభన పక్షము తత్తల్యములగ నైన బరిగడింప దగును.

వైమానికుల సాహసము.

లండను, డిసెంబరు 16:—ఫిల్బుమాన్లు హేగుగా రిట్లు తెలియజేయుచున్నారు:—వైల్సు స్విస్సీలాను పశ్చిమమున నొక ముట్టడి తొలగగొట్టి లిసాకెర్ల కుత్తర భాగమున బాంబులు వేయవచ్చిన వైరి దళముల తొలగగొట్టితిమి. ఏవైయనునకు తూర్పున నుండు మాస్టానమును విరివి పరచుకొని ఆరెంటురీసునకు దక్షిణమున వైరులకరిమివేసితిమి. స్కార్పులాంజి మార్కుల కుత్తర భాగముల యందు శతఫిల్బు యుద్ధము జరిగెను. లిలి వైర్పులిభాగమున మావైమానికులు కందకములు మున్నగు శత్రుస్థానములవై బాంబులను వేసిరి. శత్రువిమానదళము లూరకయుండలేదు. మావిమానములు తొమ్మిదిగాన వచ్చుటలేదు. వైరివిమానము లైదుధ్వంసమైనవి.

శతఫిల్బు సమతము.

లండను, డిసెంబరు 17:—రంగము సంధింతుకు శతఫిల్బు యుద్ధము, సంభవమయ్యెను. బోయిడికారియర్లు ఉత్తర భాగమున నీయుద్ధ సుతి తీవ్రముగ నుండెనని పరాసు వారు ప్రకటించిరి.

శత్రువులు పరాజయమొందుట.

లండను, డిసెంబరు 16:—నేటి సాయంకాలము పరాగువాంట్లు ప్రకటించిరి:—ఎయిస్ ఓయిజీల నదుల మధ్యమమునను, మ్యూజానది యెడమభాగమున ముఖ్యముగ లెస్సాత్రెట్టిను ముఖ్యభాగమునను అన్యోన్య ఫిరంగి యుద్ధము జరిగెను. కార్మి లెట్టుకొనిమునకు పశ్చిమమున చాంపేయనులో శత్రువులు ఎదిరింపగా వారు తరిమి వేయబడిరి. జర్మను విమానములు 5 నేలగూల్చబడియెను. మరిమాడు పిండిచేయబడినది.

బ్రిటిషువారి విజయము

లండను, డిసెంబరు 16:—బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—బుల్లికోరునకు తూర్పు తటమున శత్రువు తిదిరింపగా మేము వారిని తరిమివైచితిమి. నేటి సాయంకాలము బుల్లికోరున కుత్తర తటమున మేము విజయవంతముగ వాడి నెనునించి శత్రువైసికుల ననేవల బట్టుకొంటిమి. పోర్టుగిను వారు మరియొకచోట కావలి యుద్ధమున కొంతమందిని పట్టుకొనిరి. పోర్టుహోలోలుకు సమీపమున జరిగిన యుద్ధమునలన నేమియు మార్పు గలుగ లేదు. హాగ్గికోర్టు, నైస్పియియోరికు సమీపమునను, గేవెల్లితెన్నల మధ్యను, వ్రెస్సోయిండ్లయి లీ వద్దను శత్రులు విశేషముగ ఫిరంగులను గాల్చిరి.

లండను, డిసెంబరు 16:—చామివనమున జర్మను లిదిరింపగా వారు తిరిమి వేయబడినారు శత్రువైసికులు పరాసు ఫిరంగులచే చెల్లాచెరుగు గావించబడిరనియు పరాగువారు నిన్నరాత్రి ప్రకటించిరి.

మేయే హ్యో మిలిటరీ ఎక్స్‌కాంప్లు నూ పరింటెం హెంబు
 జె. మిస్ట్రీగారి భార్య నొక మదరాసు వంటపుట్టి కర్మ
 చేత చంపివేసినది ను వాని నేరమును న్యాయాధికారులు
 విచారించు చుండెదినను చెప్పియుంటిమి. విచారణ పూర్తి
 మైనవిమ్మట న్యాయాధికారి వాని నేరమును స్థిరపరచి మరణ
 శిక్షను విధించెను.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

ఆంధ్ర మహాసభ.

చన్నరాజధాని (బ్రాహ్మణేతర) సంఘము, కేసలము బ్రాహ్మణప్రొత్తమని, పెక్కులిడవలు లోకమునకు దెల్పి యుంటిమి. ఈవిషయమై యొకను అనుమానముతో నుట్టూ తాళుగుచుండునా రీ మాత్మ విషయము జక్కగ విమర్శా దృష్టితోఁ జరికించుట మిక్కిలియవసరమును నూచించుచున్నాము. చన్నపురి రాజధాని (బ్రాహ్మణేతర) సంఘము వారి నేడికోలుపుత్రము స్వీకరింపబడనివోఁ దమ నేడికోలుపుత్రము నుపసంహరించుకొందు మని మహాజన సభవారు, చన్నపురి కాంగ్రెస్ కమిటీవారు దొరతనమువారిని బెదరించిరి. కాఁలా మేమి? ఈ సంఘము వారిచేఁ బ్రతిష్ఠింపబడుటయే నూల కారణము; దానికన్న నేలుకారణము కందు కాగడమువేసి వెతకినను కన్పింపదు. ఈమహాజనసభవారు, ఈ కాంగ్రెస్ కమిటీవారు, నిరాకరింపబడిన తక్కిన సంఘములవారియెడ నెట్టి యభిమానము నేల చూపరాదు? నిరాకరింపబడిన సంఘముల వారందఱు “కాంగ్రెసున కనుకూలరు” అని, యీ నెల 15-వ తేదీని వెలువడిన “ఆంధ్రప్రతి” అతి విస్తృతముగఁ బ్రకటించి నదియే; ఈసంఘములవారు చేసికొనిన పాతకమేమి? దీనిని పట్టి యేమి చేయుచున్నది? చన్నపురి రాజధాని (బ్రాహ్మణేతర) సంఘము బ్రాహ్మణులచే స్థాపింపబడినట్లు విస్తృతముగఁ జేయుచున్నయది. కాంగ్రెస్ కమిటీలో సభ్యులలోఁ దొందరి తొమ్మిది పార్టీవారు బ్రాహ్మణులే యని, 15-వ తేదీ “న్యూ యిండియా” పత్రిక స్పష్టముగఁ బలికినయది. ఈస్థితిలోఁ దత్సంఘము బ్రాహ్మణప్రొత్త మనుట కేరసు సంకీర్ణంబగునని, నిరాటంకముగఁ జెప్పగలము.

నిన్న జరిగిన మహాజనసభవారి యసాధారణ ప్రత్యేక సభలో జరిగిన చిత్రముం గనఁడు. ఈయసాధారణసభ కసాధారణప్రజ్ఞాభి యని తిన్నగి. వారులేదే బాగదబడుచుండు వాసంతికాంబయే యధిష్ఠానదేశమై యుండెను. చన్నరాజధాని సంఘమువారి విసతిపత్ర మంగీరింపబడనియెడల, మహాజనసభవారి విసతిపత్రము నుపసంహరించుకొనవలయును అని యనుసాదింపబడిన తీర్మానము నిరాక్షేపముగ అంగీకరింపబడెనే; ఆంధ్రమహాజన సంఘమువారి విసతి నిరాకరింపబడువో నట్లే నేయవలసియుండునని యనుసాదింపబడిన తీర్మానము త్రోసివేయబడినది; ఆంధ్రమహాజనసంఘమువారి విసతి యంగీకరింపబడనివోఁ దమ విసతి యుపసంహరింపఁ బడవలయునన్న మహాజన సభాసభ్యులు 18 గురు; నలదన్న సభ్యులు 22 ద్వరు; నలుగురి సభ్యులవలన నీ తీర్మానము గూట యొద్దనుండి లేలిపోయినది. అటుపత్రములయందే ప్రత్యేకాంధ్రప్రజ్ఞాప్రయమి నుత్తము భూమాకాశముల నెక్కుటిసేయుచున్న యాయాంధ్రమహాజనసంఘము చన్నపురి రాజధానిసంఘముకంటెఁ జెడిపోయినదియో? ఈ యాంధ్రసంఘమువారు, కాంగ్రెసు స్పీకరును, హోంరూల్ స్పీకరును, 19 గురు సా. కా.ని.సా. సభ్యుల స్పీకరును మనసారాఁ గాంక్షించియున్నారే? కాంగ్రెసు కమిటీవారు వీరిమాట యెత్తుకొన నేరెదరు. వీరి నిట్టి చిన్నచూపు చూచుట పాడియా? వీరివిషయము తీర్మానమొకటి చేసినంతమాత్రమునఁ బ్రకాంతమునకు భంగము కలుగునా? (ఆంధ్రప్రకాశక.)

ఆంధ్రసభాసంఘ విజ్ఞప్తి.

విజ్ఞప్తులను సమర్పింపవలసిన సంఘములనుండి చన్నరాజధాని సంఘమును తీసివేసి, మానవకాలికలొకరు వ్రాసి నట్లు ఆ సంఘమునకు పలుకుబడిగల బ్రాహ్మణులు (అధికారులు ననభికారులు) సహాయముగ చన్నవారు గలరు. వారి సహాయమువలన, ఆ సంఘపు విజ్ఞప్తి నందికొనుటకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిన అప్యయ లేదు. ఈ విషయమున గవర్నరు జనరలుగారుగాని హోంసెక్రటరీగారు గాని ఎత్తువ లేలివితో ప్రవర్తించక పోయినను, ఈ సలహానకు మే మంతగా విచారించుటలేదు. ఈ సందర్భమున ఆంధ్రసభా విజ్ఞప్తి ఎట్లు అదరింపబడినదియు తక్కువ నునను నకు దట్టము. రాజప్రతినిధి మాంసేగు గాడ్లకు తెలియదగినంత ప్రాముఖ్యము చన్నరాజధాని సంఘమునకు కున్నవో, ఇంకను పురాతనమై ఇంకను కలుగుబడి గలిగిన ఆంధ్రసభ కిట్టి యవకాశమేల యివ్వబడలేదో మాకుచోచున్నది. చన్నపురిలోని బ్రాహ్మణ ప్రతికూలు, బ్రాహ్మణ ఉద్యమకారులకు నగువారు ఈసభ

చాక్కులను లక్ష్య పెట్ట కుండుటచేతనా యిట్లుజరుగుట. చన్నరాజధాని సంఘపువేరు విజ్ఞప్తులను సంఘముల జాలి తాలో లేకుండినందున, బ్రాహ్మణప్రతికూలులు ఒక్కసారి గొల్లునునెను. “హిందూ” “న్యూయిండియా” పత్రికలతికతనముల గు వ్యాసముల వ్రాసెను. చన్నపురి లోని జాతీయ సంఘము తగవున ఒకరు రాజప్రతినిధి, మాంసేగు గాడ్లకు నిహిమ్మరించెదమనియు భయపెట్టిరి. చన్నరాజధాని సంఘమునెడ అంత అభిమానముగల ఈబ్రాహ్మణ ప్రతికూలు, బ్రాహ్మణ ఆందోళనాపరులును, బ్రాహ్మణ ఉన్నతోద్యోగులును ఆంధ్రసభా సంఘమునెడ ఎందుల కభిమానము లేకుండిరి. వీనినిబట్టి సత్యవారము లేక చూచువారికట్టి యభిప్రాయము గలుగును. చన్నపురిలోని బ్రాహ్మణ స్వరాజ్యవాదులే చన్నరాజధాని సంఘమునకు కారకులు గాన ఆసంఘమునెడల వారికివిధముగ పుత్త్ర వాత్సల్యము గలవని తప్పక తోచును. ఇట్టి తల్లితండ్రులు వాస్తవమున కప్పిపుచ్చుటలవు. ఏనియెట్లునను, ఒకదాని కమితానందము కలుగుచున్నది. ఈ ఆందోళనమును ఈ ఆంధ్రసభాసభ్యులకు ప్రతిఫలముగ రాజధానిసంఘమునకు గలిగిన సన్మానమును, ఈ రాజధాని సంఘము చన్నపురిలోని స్వరాజ్య సంస్థాపనవలన గలిగినది అందజేసి చాటగలవు. ఇప్పుటికి బహుశః చన్నపురిలో స్వరాజ్యవాదులగు బ్రాహ్మణులు తమతో నెంత మిత్రత్వము నొంది ఎట్లు వర్తించుచున్నారో వారిప్రవర్తనము లెట్టివో ఆంధ్రసభా నాయకు లెఱుంగగలరు. (జిట్టికు పత్రిక)

స్థానిక చార్తరులు

(ఆంధ్ర మహాసభా ప్రతినిధులకు సందర్శనావకాశము.)

ఈ నెల 21 వ తేదీ గురువారము నాడు జగలు 10 గంటలకు ఆంధ్రమహాసభా స్థాయి సంఘ ప్రతినిధులు మాంటాగూగిని సందర్శించుటకు చెక్కపడి దొరితనము వారు అవకాశమును కలిగించిరి ఆంధ్రమహాజనములకు విన్నవింప గలుగుట కొరతయు సంతసించు చున్నాము.

క్రాంతికీర్తి:— కీంకరయ్యగారు నిన్నటిదినమున (17-12-17) హైకోర్టునకీలుగ వామోదంపబడిరి.

న్యాయవాదుల విందు (లాడిన్మరు):— ఈనెల 20-వ తేదీని జరుగుట తీర్మానింపబడిన వై విందు ఈనెల 19-వ తేదీనే జరుగుటకు తీర్మానింపబడినది.

పోలీసుకనిస్టేబులు దొంగతనముగొంచుట:— ఉదక మండలములోని రెన్ను బెనెట్టు కంపెనీలో 5 ద్దలు కని స్టేబులు దొంగతనము గావించినట్లు కేసుచేయబడినది. సబ్ డివిజనులు మేజిస్ట్రేటు గారు కేసు విచారణచేసి కనిస్టేబులను విడుదలచేసిరి.

ఉపన్యాసము:— ఈ నెల 19 వ తేదీ బుధవారము సాయంత్రము 5¹/₂ గంటలకు సోజీజీదేవి గారు లాలీ హాలులో ‘ఇన్ లాను ఆశయములను గూర్చి’ ఉపన్యాసించెదరు. గా. యానూబ్ హుస్సేన్ గారు అగ్రాసాక్షాపత్రము వహించెదరు. మందిరములలో కొద్దియంతకే స్థల ముండుటచే టిక్కెటులేనివారు లోనికి విడుదలదరు. టిక్కెట్లు నేడు కార్యద్యవర్గ (128 మాటుకొండు) వోగవు.

చన్నపురి ఉత్తర భాగ హిందూ బాలికా పాఠశాల, చాకలిపేట:— వైపాఠశాల మొదటి వార్షిక తీర్మానము గత ఆదివారమున పాఠశాల మందిరమున వ్యాసు మూర్తి సి. వి. కుమారస్వామి శాస్త్రిగారి ఆధ్వర్యము క్రింద జనుప్రముగ జరుపబడినది. చాలమంది శ్రీలను పురుషులును సభనలంకరించిరి. వందవార్ చరిత్రమందలి కొన్ని కొన్ని ముఖ్యాంశములను పాఠశాలా పోతులు బహుచతురతతో ప్రదర్శించిరి. పిచ్చుట అగ్రాసాక్షాపత్రము లాలీ నలకు బహుమతులను పంచివెట్టిరి. అనంతరము సభముగి నెను.

శ్రీల హోమామూర్తులు లీగు:— గత శనివారము సాయంత్రము వేపరిలో పార్వతీభవనమున లీగు సభ్యులొండు సమావేశమైరి. లక్ష్యపతి గారు తెలుగునకు పద్యనింపిరి. లీగు కార్యదర్శినిగాను ప్రవిడమున ఉపన్యాసించిరి. మాంసేగు గారికిని రాజప్రతినిధి గారికిని స్వాగత మొసగుచును కాంగ్రెసు ముక్తిలిమ్ లీగులవారి సంస్కరణ విధానములను బలపఱచుచును తీర్మానమును చేయుట నెను. సోజీజీదేవి గారు లీగువారు తమ పనులను మిక్కిలి పట్టుదలతో గావించుటను గూర్చి హెచ్చరించుచు స్వరాజ్యమున వికవర్తము, పగన్న రాను రాము పరస్పరసహాయము కలుగునని ఉపన్యాసించిరి. నేడు మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు లీగువారు ఆల్ ఇండియా శ్రీప్రతినిధి సంఘమువారికి ఘోషింపబడినది వింకో సగదరు.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము:— నిన్నటి దినమున పగళువాకమునందలి మలబారి మందిరమున నీ సంఘ సభ్యులొండు సోజీజీదేవిగారి కాలిధ్య మొసగిరి. చాలమంది సతీమణులు సభకు వచ్చిరి. వీరిలో పెక్కుమందికి సోజీజీదేవిగారిలో నధిక పరిచయము గలదు సోజీజీదేవి గారు రాగానే సభ్యులొండు స్వాగత మొసగిరి. పిచ్చుట డాక్టరు ఎన్. ముద్దులత్తుమ్మగారు సన్మానవక్రమాను చదివి సమర్పించిరి. రత్నా బాయి సతీమత్య సోగానీని భట్టాపాధ్యాయ కన్యగార్లు మనోహరగీతికలను పాడిరి. పిచ్చుట మహారములు సమర్పింపబడెను. పశ్చాత్తములు విరివిగ వరుసపడెను. పిచ్చుట సంభాషణము కొంతనడి జరిగినది. ఈ శ్రీల కాళాకార్యదర్శి యగు డాక్టరు ముద్దులత్తుమ్మగారు చాల ప్రయత్నము సలుపుటచే నీ యాతిధ్యము నమగ్రముగ నెరచేసిరి.

వైకళాశాల ప్రాతవిద్యార్థి సంఘము:— ఈనెల 14-వ తేదీ సాయంత్రమున కళాశాల ప్రథమాపాధ్యాయుని ఆధిపత్యముక్రింద నెకసభ కళాశాలమందిరమున జరుపబడెను. సమావేశముల ముద్దేముల నొకచిన్న ఉపన్యాసమున అధ్యక్షులునుండిరి. కళాశాల ప్రాతవిద్యార్థి యగు మిర్ జై ఉద్దీప్ బార్ ఆల్-లా గారు ప్రాతవిద్యార్థి సంఘ మొకటి విస్తడిన బాగుండునని ఉపపాదించిరి. ఈక్రింది సభ్యులుగల కమిటీ ఏర్పరుపబడెను. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరు బి. ఏ. బి.ఎల్. గారు అధ్యక్షులుగ నున్నార మిర్ జై ఉద్దీప్ బి.ఎల్. రామస్వామి అయ్యరు ప్రాధానరు ఏ. చక్రవర్తి, డాక్టరు ఎన్. ఇస్సాల్ గార్లు ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. ప్రేసిసోల. మన్, టి. వి. అప్పార నుండరము గార్లు కార్యదర్శులుగను ఏ. కె. వేంకటరామజగారు కోశాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనబడిరి. సంఘసభ్యులుగనుండగోరు కళాశాల ప్రాతవిద్యార్థులు తమ నామములను కార్యదర్శులకు పంపవలయును.

యావద్భారత మహిళా ప్రతినిధి సంఘము:— ఈసంఘమువారు నేడు విజ్ఞప్తిని సమర్పించెదరు. వీరందరును నేకుదయును గం 10.15 నుకు రత్నా కంపెనీలో ఛాయాపటమును తీయించుకొనిరి. ఆ సభాసభ్యులను ఆనెల నెండు మృగా రుపవిష్టులైరి. అట్లు ఛాయాపటమును తీయించుకొని వారందరు నచటనుండి మాంటాగూగారి దర్శనమునకు వెళ్లిరి రత్నా కంపెనీవారు మారు వ్రాసిరి.

హోమామూర్తులు లీగు. చన్నపట్టణము.

ఈ నెల 26-వ తేదీని కలకత్తాలో జేతయమహాజనసభ సమావేశమగును. ఆకుభవనమున నీ రాజధాని యందు గల హోమామూర్తులు కాళులవారు రమతమస్థానములందు సభలను జరుపుట కేర్పాటులను చేయుచున్నారని నేనుసమ్మెదను. అట్లీ నెండుమృగారి అధ్యక్షకోపన్యాసమును ఆయా జేతభాషల లోనికి భాషాంతరించి ఉచితముగ నాయాకాళాసంఘముల కన్నిటికిని పంపెదరు. హెచ్చుప్రతులు కాలవసినవారు మురుగా తెలిపినవో ప్రతి రు 0-6-0 చొ. ఖరీదుకు వారికి పంపబడును. ఆనెల నెండుమృగారి “భారతనందేజము” అను గ్రంథము నుగూడ నేనుచితముగ చాలప్రతులను పంపెదను. వారిని మీరు 26 వ తేదీని పంపివెట్టగోరెదను. అనాడు మీరు చాల శ్రద్ధతో పనిచేసి మీ సభను జయప్రదముగ నెరవేర్చు రని అనిది నెండుమృగారు విశ్వసించుచున్నారని కార్యదర్శి సంతోక కామగుగారు అన్ని కాళాసంఘములకును వ్రాసిరి.

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Russia

The Revolt of a Caucasian Tribe.

LONDON, December 17.

ODESSA.—A message to the "Times" states that the war like Caucasian Tribe of Tchetchensi has surrounded and besieged Grozny and the population is panic-stricken. Fires have broken out at oil wells and there have been many victims.

Search for Kerensky.

LONDON, December 17.

The "Times" correspondent in Petrograd wires that numerous perquisitions have been made at residences of officers. A diligent search is being made for Kerensky who is supposed to be in hiding in the city.

Armistice Terms Settled.

LONDON, December 16.

PETROGRAD.—The Bolshevik agency states that on the 16th December Russia and Germany agreed on the terms of an armistice.

Transfer of Troops to W. Front.

Enemy Agrees to Discontinue it.

PETROGRAD.—The Secretary of the Maximalist armistice Plenipotentiaries telegraphs that enemy delegates agreed to discontinue transferring more troops from the eastern to the western fronts. Overmuch importance cannot be attached to this as the enemy has probably completed the desired arrangements.

Armistice Treaty Signed.

LONDON, December 17.

The Russian wireless communiqué says:—General Krylenko has issued a proclamation that the Armistice Treaty is signed. It is proposed to cease all military operations until the full text is received.

Peace Negotiations Begin Immediately.

LONDON, December 17.

The German wireless communiqué says:—The Armistice was signed at Brest Litovsk yesterday. It begins on the 17th instant and ends on January 14th. Unless one week's notice is given, it continues automatically and extends to all land, air and naval forces on common fronts. Peace negotiations begin immediately.

Confiscation of Church Property.

A Decree to be Issued.

LONDON, December 17.

PETROGRAD.—The Peoples' Commissioners are shortly issuing a decree separating Church and State and providing for the confiscation of Church lands, the surrender by Ecclesiastics of rich canonicals and ornaments and the abolition of Clergy's privileges.

Contradictory Accounts of Cossack Rising.

LONDON, December 17.

Reuter's Correspondent in Petrograd wires that accounts from the South are so scrappy, vague and contradictory, that it is impossible to form a clear idea of the result of Kaledin's Cossack rising. Bolsheviks now state that Generals Kaledin, Lukomsky, Deniken, and Alexieff and Rodzianko, President of the Duma, are in Novotcherkassk with sixteen thousand infantry and artillery.

Reports regarding the situation at Rostoff are wholly contradictory.

The Ex-Tsar.

LONDON, December 17.

A meeting of the Ismailovsky and Petrogradsky regiments resolved upon the immediate removal of the Ex-Tsar with Alice and Family to Kronstadt or to the Fortress of St. Peter and St. Paul and the cancellation of all privileges while the meeting is in progress.

Rumoured Escape of the Ex-Tsar.

LONDON, December 17.

The report is circulated that the Ex-Tsar escaped, but the report is not confirmed.

Constituent Assembly Expelled by Sailors.

LONDON, December 17.

Most of the units of the Petrograd garrison have sided with the Commissioners and the Soviet, against the Constituent Assembly in its original form. Attempts of the members of the Constituent Assembly to meet at Taurida Palace have been abandoned since the sailors expelled them. Red Cross broke up the meeting of the Union of Defence and the Constituent Assembly, and forty arrests were made. There were uproarious scenes at the Peasants' Congress between the supporters and opponents of the Constituent Assembly. Demolition of wine stores in Petrograd continues accompanied by orgies and considerable shooting.

Italy

Terrible Cold on Italian Front.

LONDON, December 17.

Reuter's correspondent at the Italian headquarter says that Krobatin has been chosen to command Austrian Divisions transferred from Trentino to the Western

front. Hootzendorff's and Von Buelow's troops are continuing daily their savage attacks between the Piave and the Brenta, but gaining only insignificant salients at a great cost.

LONDON, December 17.

The "Daily Mail's" correspondent at the Italian Headquarters says:—Fighting on the Piave on the side of Mount Grappa has reached a serious phase. Germans are persistently attacking the salient one and half miles broad. Cold is most bitter and Italian garrisons are subjected to a physical effort unprecedented in the whole war. Since the British troops took over their sector there has been no infantry action, the waters of Piave forming an impassable barrier. But Austrian gunners have intensified their fire and demolished most houses on Montello. The British are affected less by cannonade than by cold.

Struggle Continues Undiminished.

Successful Italian Counter-Attack.

LONDON, December 17.

An Italian official communiqué says:—Between the Brenta and the Piave the struggle continued with undiminished intensity on Friday evening but did not increase. On Saturday a prompt counter-attack drove back an attempted advance in the Colidella Beretta region.

The Defence of Venice.

Battlefield and Activities Described.

LONDON, December 17.

Reuter's correspondent with the French army in Italy, describing the defence of the belt of Venice which is entirely a naval affair, states that a vast stretch of country bounded by the Adige and Piave has been flooded in order to check the Austrians, and the enemy can never pass it. High-banked roads and farmhouses alone remain above water. Some of these farm houses are held by Austrians and others by Italians and each seeks to destroy the farms held by its enemy. Only the awful desolation in Flanders can be compared with the dismalness of this wintry battlefield. The Italians have a formidable array of artillery and are superior to the Austrians in this part of the front. The Italians have floating batteries which work hard during night time, frustrating enemy attempts to construct field-works and lay bridges of boats across the Piave.

Venice Devoid of Civilians.

A Correspondent says that statues in Venice have been bricked up, and historic buildings protected with sandbags. Inherent only slight damage has been done by aeroplane bombs. Most of the shops are closed and gondolas have vanished. Only a thousand out of 150,000 Venetians remain.

Great Britain

Great Progress in Air Service.

For Peace and War Purposes.

LAHORE, December 17.

LONDON, December 16th.—Great progress is being made in the air service for the purposes of both peace and war. New British machines unequalled in commercial as well as mail service overseas will almost certainly be inaugurated soon and limited passenger-carrying is regarded as possible by experts in a year or two owing to developments in inventive construction.—("C. and M. Gazette.")

India's After-War Trade.

The Empire's After-War Trade Policy.

LONDON, December 17.

Before the Society of Arts Mr. Chadwick, the Indian Trade Commissioner, read a paper on Indian trade with Russia, France and Italy. He emphasised that before the war nearly fifty per cent of India's trade with Russia was done by Germany. The Russian demand for Indian products was varied and growing. There had been recently a desire in Russian circles to develop direct trade with India. Mr. Chadwick emphasised the importance of questions of shipping and freight, and said it was stated that the terms of shipment of goods at Hamburg were much cheaper than at London or Hull and that it was in every way cheaper to ship from India via Hamburg. With regard to France a complaint was made with regard to the state in which certain Indian products arrived and also of depreciation in quality. This required attention especially in view of the increasing competition. Italy promised to offer an alternative to Germany for several of India's products and he opined that there would be a wider field for Indian produce in Italy in future, though Germany would undoubtedly try to regain some thing of her lost position.

In all the three countries British weights and measures were criticised wholesale and cleanliness, purity and quality were most important.

Lord Islington who presided said he hoped that the trade policy of the British Empire after the war would be characterised by broad-minded tolerance even of enemies, but the products on which the safety of the Empire depended must be manufactured within the Empire and not by enemies, and our raw materials must no longer be permitted to be the prime instruments and sometimes the exclusive instruments of German trade and industry. (cheers).

Australia

Australian Constitution.

Women's Support.

LONDON, December 17.

MELBOURNE.—Three thousand women took part in an enthusiastic conscription demonstration in the auditorium.

TELEGRAMS.

rium, Mr. Hughes, who was accorded a great reception, strongly appealed to the women to support Government's proposals.

The Result of the Referendum.

SYDNEY.—Mr. Watts in a speech here considered that the result of the referendum depended upon New South Wales, particularly upon the vote of the Metropolis.

Canada

Canadian Conscription and Referendum.

The Premier's Criticises Opposition

Leader's Attitude.

LONDON, December 16.

OTTAWA.—Sir Robert Borden closed his election campaign with a speech last night in Russell Theatre here. Vast audience cheered the Union Government and Premier's pledge to reinforce Canadians at the front as speedily as possible. Sir R. Borden who has just returned from Halifax was escorted to the meeting by a large contingent of returned soldiers, referring to Sir W. Laurier's proposal that if returned to power he would submit the question of conscription to a referendum Sir Robert Borden said, "if we are going to take a referendum to see whether we shall stand by the men at the front why should not the men at the front take a Referendum to see whether they will stand by us? Russians at the front took a Referendum and we know the lamentable result." Sir Robert Borden pointed out that complete returns of the election would not be obtainable before February 27th and Parliament would not meet before March 15th to pass the Referendum Bill, so that if they waited for Sir Wilfrid Laurier, men would not be sent overseas in less than fifteen months. Men in trenches wanted

Reinforcements not Referendum.

Never would the people of Canada consent to postpone the decision. Sir Borden read a message from General Currie concluding "with the firm belief in our hearts that we shall be supported and upheld by all true Canadians. We pledge ourselves solemnly before God to keep faith with our fallen comrades." Sir Robert Borden added that he had supreme confidence that Canada's message to the men at the front would not be one of dismay and despair, but of hope and confidence and victory.

Germany

Von Tirpitz's Ebullitions.

His Soul-Consuming Ambition.

LONDON, December 17.

AMSTERDAM.—Vong Tirpitz speaking at Hamburg, reiterated that Great Britain at present had won rather than lost, therefore, peace based on the "status quo ante" was out of the question. Another factor for consideration was the certain building of the Channel Tunnel after the war. He expressed continued confidence in submarinism.

Speaking in Berlin Von Tirpitz said, Germany must retain Flanders, Antwerp, Ostend, and Zeebrugge and certain French Territory, also take Calais and Boulogne. He added that America was a very deadly enemy in spite of tonnage scarcity.

France

Charges Against M. Caillaux.

LONDON, December 17.

PARIS.—A Special Committee of the Chamber is examining charges against M. Caillaux, and Loustalot, has recommended the withdrawal of Parliamentary immunity, instead of a sent.

Japan

Japanese Troops at Vladivostock.

Japanese Denial.

LONDON, December 17.

The "Daily Mail's" Paris correspondent wires:—It is announced from Tokio that the Japanese Government denies the landing of Japanese troops at Vladivostock.

Western Front

Good Work by British Aircraft.

LONDON, December 17.

To-night's communiqué from F. M. Sir Douglas Haig says:—We drove off an attack west of Villers Guislain and repulsed a bombing attack north of Levaquerie. We slightly improved our position east of Avion and repulsed a raid south of Armentières. There has been mutual artillery activity south of the Scarpe and increased hostile artillery firing north of Langemark. Our aeroplanes fired many rounds at trenches and bombed numerous targets including two long range gun positions, southwest of Lille. Enemy aircraft has been active. We brought down three machines and drove down two. Nine of ours are missing.

An Artillery Duel.

LONDON, December 17.

Last night French communiqué reported an intermittent artillery duel along the greater part of the front which was fairly violent in the region, north of Bois des Carrieres.

LONDON, December 17.

This afternoon's communiqué from Marshal Haig says there is nothing to report.

TELEGRAMS.

LONDON, December 17.
A telegram from Headquarters says that a snowstorm and north-westerly gale are raging in the Cambrai region.

Palestine Front

Successful Advance and Occupation.

LONDON, December 17.
A Palestine communiqué says:—We advanced on the left and in the centre yesterday north-eastward of Ludd on a five mile front to a maximum depth of a mile and a half meeting with little opposition. We occupied Kibbuh, Kibbarneh, Alatorat, and the ridge overlooking Baireh. Our aeroplanes dropped fifty-six bombs on motor boat sheds and troops at the mouth of the Jordan with good effect twenty-two hits were observed.

BRITISH LINE EXTENDED.

LONDON, December 17.
An official communiqué from Palestine says:—We have further extended our line north-east of Jerusalem taking 140 prisoners.

Mesopotamia Front

Mesopotamia Campaign.

Severe Winter at Baghdad.

BOMBAY, December 17.
Reuter's special correspondent writing from Baghdad on the 15th December says:—An unusually hot summer has been followed by an abnormally cold winter. Twelve degrees of frost have been registered at Samarra and 6.6 at Baghdad. This means a difference of 100 degrees in the maximum and minimum records during the last five months. The lowest temperature recorded in Baghdad previous to this year is 18.6. When returning from Qura the water in my basin froze into a solid block. Snow has fallen on the hills and troops marching north of Baghdad had ice in their water bottles. The winter rains are late. Since a week or two before our entry into Baghdad on March, 11th there has not been a shower sufficient to lay the dust. The total rainfall in Baghdad for the last nine months amounts to 0.9 on an inch. Still it is healthy weather and the cold has killed the germs of cholera of which we had a few sporadic cases before the cold set in.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Calcutta

Charged with Murder.

A Calcutta Case.

CALCUTTA, December 17.
At the High Court Sessions to-day Mr. Justice Richardson and a special jury were engaged in hearing the case in which Sheik Ismail was charged with murder, culpable homicide and grievous hurt. The accused was for the last eight years in the employ of Mr. and Mrs. Tomick as cook and the deceased was Desmond, Tomick's boy aged 19. The case for the prosecution was that on the night of the 15th September while Mr. Tomick who was a traveling tailor was away from Calcutta a European Gentleman Mr. Dick came to the house to see Mrs. Tomick and went away. He again came to the house at nine at night and took Mrs. Tomick out with him. The cook threatened Mrs. Tomick before they went out. After they came back while Mrs. Tomick was going up the accused pulled her and she screamed. The accused gave them a black eye. Desmond came to her help and he was stabbed to death by the accused. The only eye-witness Mrs. Tomick made three different statements on different occasions and the accused made two statements in which he implicated Mr. Dick. The case is proceeding.

Babu Surendra Nath Bannerji has been elected unopposed as Additional Member of the Indian Legislative Council by the non-official additional members of the Council of the Governor of Bengal.

Bombay

Suicide by an European Lady.

BOMBAY, December 17.
The Deputy Coroner, Bombay, in an inquest yesterday touching the death of Mrs. Louisa King, widow of Lt. William Gilbert King, Supply and Transports, residing at Delhi. The husband of the deceased examined said that he was travelling by train to Bombay to take the deceased home to save her life. Her case having been diagnosed as neurasthenic by medical board at Delhi she was advised to proceed home by the first mail. They left Delhi on Saturday and dined the same night in the dining car after which they retired in their carriage. She was restless at night. Once being awakened witness enquired of his wife what she was doing. The said she was washing and changing to be in readiness on arrival in Bombay. He asked him to sleep. Afterwards when awakened he saw light in the bath room and knocked at the bath room door. Getting no reply he burst open the door which was locked from inside. He found her hanging from a towel hook. He lifted her off. Her body was quite warm. He then saw blood in the wash-basin. She had cut an artery in her wrist. He stopped the train by pulling the chain and called in another Lieutenant from the next carriage. Soon after reaching Surat the Assistant Surgeon of the Railway and

the Police Inspector came into the carriage. The former viewing the body announced it dead. The deceased had been treated for her nerves in March or April and was suffering from delusions. She thought Indians were persecuting her. Witness took the deceased to Col. James, Civil Surgeon, Delhi a few days ago. On that occasion she asked Colonel James to give a tablet which would poison her at once should she fall into the hands of Indians. Witness was advised to send his wife to an asylum or take her home once. She had never threatened to take her life. They were fifteen years married and lived happily. Another fellow traveller stated that at Lieutenant King's request he went into the compartment and bathroom where he saw blood in the wash-stand, a small penknife and a pair of scissors, all stained with blood. A gash had been made on the wrist which was bleeding. There was no blood stain on Lieutenant King's hands and clothes who was looking very much distressed and pitifully bemoaning. The jury returned a verdict that the deceased committed suicide while in an unsound state of mind.

The Satara Mohamedan Educational Conference.

Solid Work Done.

POONA, December 17.
After deliberating for two days the Satara Mohamedan Educational Conference came to a close to-day, the Nawab of Wai presiding. Resolutions on various subjects affecting Mohamedan education were passed during the conference. On Sunday afternoon Haji Yusuf Subhani patron of the Bombay Anjuman Islam, took the chair of the section dealing with female education. He advocated the spread of female education among his co-religionists quoting Koran in support of his contentions. Two resolutions on the subject were moved by Munshi Dadamijan and passed.

The Hon'ble Mr. Ebrahim Haroon Jaffer, Mohamedan representative of Central division, in a stirring speech appealed to those present to get some practical work done instead of merely passing resolutions. He gave instances of a Muslim High School started at Hubli this year after the sittings of the Bombay Presidency Mohamedan Educational Conference. He contributed a handsome donation towards the buildings of a hostel for Mohamedan boys at Satara and announced that president Nawab of Wai had promised Rs. 5,000. Mr. Sobhani Rs. 500 and a Mohamedan Lady was giving a house worth Rs. 2,000 for the same purpose. A two anna piece contributed by a poor boy was put up to auction and fetched Rs. 80. The whole collections on the occasion amounted to nearly Rs. 9,000. The success of the conference was due to Khan Sahib Rashid Khan, Messrs. Ahmed Abbas Kader Khan, Haji Shaifudin Najmuddin Saif, Mr. Ghani Khan and others. With cheers for King Emperor the proceedings terminated. From the conference a pandal the Mohamedan leaders were invited to "pan supari" party at the Union Club by the Hindu leaders. Here Kato Bahadur V. N. Phatak, president of the Municipality, made a speech dwelling on the unity of the two communities and narrating the circumstances under which the Nawab Sahib of Wai came to be connected with Satara. The Hon'ble Mr. Ebrahim Jaffer in honour of the occasion contributed Rs. 50 to the club funds. The party dispersed after spending a pleasant evening.

Burma

Burma's New L. G.

Arrival at Rangoon.

RANGOON, December 17.
Sir Reginald Craddock, the new Lieutenant-Governor, accompanied by Lady and Miss Craddock arrived from Calcutta this afternoon. At the wharf were present heads of various departments, military and civil. The party were driven to the Jubilee Hall where a public reception was given this evening at which a large and representative gathering from various communities were present. The address of welcome was read by Mr. Gavin Scott, President, Rangoon Municipality on behalf of the citizens of Rangoon in which hearty congratulations were offered to His Honour in his appointment as the head of the province and deep satisfaction was expressed on His Majesty's choice having fallen on one who had already rendered such distinguished services to the State in other parts of the Indian Empire. Particular care was taken not to make any reference in the address to matters of local or provincial interest when the energies of all were concentrated on the worldwide struggle in which the Empire was involved. Hearty welcome was offered to both Lady Craddock and himself wishing him a prosperous term of office and assuring them their loyal support in all measures conducive to the welfare of the province. After members of various public bodies were introduced to the Lieutenant-Governor he replied to the address. At the outset he thanked them most warmly for the kind words of welcome on their arrival in the province of which they had heard most glowing accounts of its beauties, its possibilities and of the warm-hearted and happy people who inhabited it. It was no small satisfaction to one who like himself came among them as a stranger to find such important bodies as those which they represented were so kindly receiving him with promises of support and co-operation. He hoped that the acquaintances which they were beginning to-day might soon ripen into friendship and mutual trust. He would need all help and support he could receive from experienced officers of the Burma Commission and other services, from the people of Burma and last but not least from the enterprising mercantile community of this great city. He was succeeding a brilliant and resourceful Lieutenant-Governor who by common consent had done great work among them and prepared the way for large developments, commercial industrial and administrative. His Honour feared that he would be a difficult man to follow but one could only do one's best. He had 33 years service in India of which 27 were spent in a province which some friends who had seen both informed him had some similarity to Burma in the problems which they both presented but although he hoped his Indian experience would be of great use to him, they might feel assured that he should not be in favour of slavish imitation of Indian institutions and methods. Burma had a future before her which she must work up on her own lines and in learning and developing those lines he would require and felt sure he would receive the help of those who knew Burma best.

As they had stated in the address they were still under the stress of a terrible conflict of which no man could yet see the termination but all felt confident that the termination would be

Victory for the Liberty of Mankind.

Burma had done all she could and would no doubt continue to do all she could to play her part towards that great end. As for their own affairs they must at present exercise patience while things were being done through doing what they could and preparing for what they hoped to do as was possible in the present times. It was a source of much confidence to him while he was beginning to learn about Burma that he would have as chief adviser that distinguished officer the Hon'ble Mr. Rice, who had been carrying on so well since Sir Bercourt Butler had left. Lady Craddock and he had just completed a very long journey from London to Rangoon having travelled about 13,000 miles and had spent exactly ten weeks in the journey and they had been longing to come to halt in their new home. Lady Craddock was anxious to take up her part of those duties which fell to the wife of the head of a province and which needed a woman to do them, but they both had to learn their new surroundings and he hoped they would be patient with them while they learned them. In conclusion he thanked them once more for their most kind welcome and he could only hope that under God's guidance and with ready help of all it might be given to him to do some good to Burma during his term of office.

The party then drove off to the Government House where Sir Reginald assumed charge of his new office from the Hon'ble Mr. W. F. Rice.

Criminal Breach of Trust.

Accused Acquitted.

RANGOON, December 17.
At the special Sessions after a protracted trial the hearing concluded to-day of the case of Mr. Harrison Xavier, former agent of Amherst Rubber Estate, who was acquitted by the unanimous verdict of a jury of 9 out of 10 items in respect of criminal breach of trust respecting a sum of Rs. 1,433 and by a majority of seven to two, not guilty on the second item dealing with a sum of Rs. 75 being salary for 3 months of the Clerk of the Estate. The Judge accepted the verdict on the 2nd item.

United Provinces

Press Security Forfeited.

LUCKNOW, December 17.
The U. P. Government has forfeited the security of the "New Era" and has seized copies containing the following articles:—(1) Messrs. Mahomed Ali and Shaukat Ali, October 20th and November 3rd. (2) "An Eye Opener," November 10th. (3) Mussalmans on Mr. Montagu, December 8th. The paper ceased publication, but it is understood that a newspaper will be started to represent Moslem opinion.

ఆమృతం జనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో సహా నీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును. సార్వభౌమ నొప్పుల

బారదోలును. వాయువు పొట్ల పొగొట్టును.

సువాసన గలిగి యుండును. ప్రతియుంటనుండగిసది.

దీనిని విశేషములతో కూడ వాడుచున్నారు.

మోహిని టైలము:— (స్త్రీ) పురుషులు వాడు

టకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును.

వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు

జేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0

దంత చూరము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0-2-0 12-కి రూ 1-2-0.

ఈ దంతచూరముతో పండ్లుతో ముటలన చిగుళ్లు గట్టి

చును. చిగుళ్లు నుండి రక్తము ప్రవహించును. నోట దుర్గంధము

లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

అమృతం జనము డిపో, 6 తంబు శెట్టిపిథి, మదరాస్

బాదంపూడి స్వీయదినోత్సవము.

కృష్ణాజిల్లా తణుకుతాలూకా బాదంపూడి గ్రామముందు పట్టాభిషేకదినన వార్షికోత్సవసభ అట్టారి న్యాయనారాయణ చౌదరిగారి ఆధ్వర్యమున జరిగినది. గ్రామస్థులందరూ చుట్టుపట్ల గ్రామములనుండి కొందరును ముఖ్యులు రెండువందలకు పైకి సలంకరించిరి. ఆధ్వర్యము వహించిన ప్రభుత్వమును గురించినయు బ్రిటిషు పరిపాలనా సౌకర్యములను గురించినయు సభ మాడుటకుగల కారణములను గురించినయు చక్కగా వివరించి ప్రేక్షకుల కానందము గలిగించిరి. ప్రస్తుతము స్వరాజ్యపరాయణులై దేశభక్తి విహీనులై స్వరాజ్యమును కై నను లేక ప్రస్తుతము మనము స్వరాజ్యమునకు అనుకూలమున స్వరాజ్యమువచ్చినచో బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులకు అపకారము చేయుదురనియు మొదలగు నర్థములే మాటలతో ఆంధ్ర శాసనము చున్నదక్షిణ ఇండియా ప్రజాసంఘమువారి, అనగా జస్టిస్ వారు వర్ణమువారి వివరితచర్యలను చక్కగా వివరించుచు ఇట్టి కుక్కగొడుగుల వంటి ఆంధ్రశాల వల్ల స్వరాజ్య ప్రదానమునకు అటంకము కలుగదనియు స్వరాజ్యము వచ్చినచో బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులకు మోసము గావించుదురనుట చాస్తామనియు బ్రాహ్మణేతరుల కందగును లజ్జాకరమనియు గౌరవ హినియు చెప్పి తాము బ్రాహ్మణేతరుల మైనను స్వరాజ్యమునకు ప్రతిఘటించుచున్న వామన వర్ణమువారి వివరితాంధ్రశాలను నిరసించుచు తాముసంపూర్ణముగా స్వరాజ్యమును ఆధిపత్యము చేయుమనియు స్వరాజ్యము వచ్చిన గాని మనదేశ మభివృద్ధి పొందదనియు స్వరాజ్యము వచ్చినచో ఇప్పటి ప్రభుత్వోద్యోగుల నిరంకుశ చర్యలు ఆమగముననియు కనుక స్వరాజ్యమే లాభియమహాసాధమునకు పునాది వంటిదనియు ఘంటాపథము గాను నిర్భయముగను మనస్ఫురించిరి. అటుతరువాత ఆచంట సుబ్బారావు పంతులుగారు ఆంగ్ల పరిపాలనా సౌకర్యములను గురించినయు వెక్కిరిస్తూ రామస్వామి చౌదరిగారు ప్రస్తుత పరిపాలనా పద్ధతులను గురించినయు మల్లపూడి వేంకటరావులు చౌదరిగారు "మన పూర్వపు బ్రాహ్మణ్యము ప్రస్తుత కర్తవ్యము" లను గురించినయు చక్కగా నుపన్యసించిరి. విశాల వీరభద్రరావుగారు స్వరాజ్యమును గురించినయు ప్రస్తుతపు దొరతనమువారి యుద్యోగుల నిరంకుశ చర్యలను గురించినయు మన మిప్పుడు స్వరాజ్యమును కోరుటకు కారణములను గురించినయు మనకు ప్రస్తుతము స్వపరిపాలన లేనందున మన మునుభవించుచున్న దుస్థితిని గురించినయు ప్రజాపరిపాలన నెలకొల్పబడిన యితరదేశములను గురించినయు నుపన్యసించి మనకు స్వరాజ్యము లభించినచో మనకు గల్గిడి లాభములను గురించినయు విపులముగను యొక్తి యొక్తియుగను నిర్వచించుచు వివరించిరి. స్వరాజ్యమువచ్చిన గాని మనదేశ మభివృద్ధిలోనికి రానేరదనియు స్వరాజ్యము వచ్చినచో ప్రజాసౌకర్యములు అన్నియు గల్గుననియు కనుక స్వరాజ్యము మన కోరికలను సంతృప్తిచేయును బ్రిటిషువారు మనకు నయితో నిచ్చెదరనియు గుమరాక ఘంటాకాల ముపన్యసించిరి. పిమ్మట వెక్కిరిస్తూ గ్రామస్వామిచౌదరిగారు గ్రంథాలయమును గురించినయు వాటిప్రయోజనములను గురించినయు విపులముగా నుపన్యసించిరి. వీరభద్రరావుగారు ఆధ్వర్యములకును ప్రేక్షకులకును వందనమొర్పిరి. అంతటితో సభముగిరి. బాల్యమును సభ నలంకరించినవా రందరికినీ నుపహారము లర్పింపబడెను. శ్రీపంచులూర్తి రాజరాజేంద్రునికి బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకును జయముగల్గు గాక యువకు జయజయ నివాదములు మిన్నముట్టెను. ఆచంట గంగాధర సత్య నారాయణమూర్తి

కాంగ్రెసు విధానము, విశ్వబ్రాహ్మణము:— దక్షిణ హిందూక్షేత్ర విశ్వకర్మ ఘోషించిన రాజప్రతినిధి గారిని మహామాన్యులగు మాంటెగు మంత్రిపుంగవులకు అప్పించిన విజ్ఞాపనమున కుపలబడు గా ఆంగ్లదేశ విశ్వబ్రాహ్మణుల పక్షమున రాజమహేంద్రవరము గావాల రామమూర్తిగారిద్వారా జేయమహాజన సభ యొక్కయు అఖిల మహమ్మదీయసమితి యొక్కయు సమన్వితావ్యాంగ ప్రచారికను విశ్వకర్మలవంటి ముఖ్యసంఘములకు ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యము మొనంగు పద్ధతివీధి నామోదించును. పంపబడిన విజ్ఞాపనములై గంజాము విశాఖపట్టణము గోనావరి కృష్ణా గుంటూరు నెల్లూరు జిల్లాలలోని బాధ్యత గల సాంఘికప్రముఖులును దత్తవందల ములలోని సాంఘికములు మొత్తము 1,630 మంది సంకలములు చేసి స్థానికప్రభుత్వమువారి ద్వారా పంపుకొని రని యొక మాత్రం ప్రాయశాసనము.

మాంటెగ్యుగారి ఆగమనము.

టిక్కెటు పంపి వ్రేవనుకు రానియ్యకపోవుట.
(నూ స్వకీయవిలేఖకుని యొద్దనుండి.)
విశాఖపట్టణము, డిసెంబరు 14:— మాంటెగ్యు గారు మాపట్టణమునకు వచ్చుచున్నందు కొందరు పెద్దవను ఘోలు వాల్తేరు రైయిల్వేస్టేషనుకు గావచ్చునకలెక్టురుగారి పేరిట టిక్కెటుపంపి తీరా వారు అక్కడకు వెళ్లియుండగ వారివందరిని వెల్లిపామ్మని చెప్పిరి. బాబ్బిలిమహారాజా, రాజా విక్రమదేవవర్మ, ఆనగలిలు వేంకటపతిరాజు, ఆనగలిలు ఆకెళ్ల శూర్య నారాయణరావు పంతులు, చింతలపాటి వేంకటనారాయణ వరసింహారాజు, దూగ్గూరుల శ్రీరామకృష్ణ, రావుబాద్దర్ల కేశానపల్లి వరసింగరావు పంతులు, దివాను బహద్దర్ బుద్ధవర్ధన్ నారాయణమూర్తి పంతులు, రావు బహద్దర్ ఎన్. చంద్రశేఖర మొదలగువారు, పోలిసెట్టి అప్పారావు సెట్టి గార్లునున్న గు వారికి 10-వ లేదని మా కలెక్టురుగారి పరసన అసిస్టెంటుగారి సంతకములతో టిక్కెటు పంపించిరి. కొందరు యింకొక లేకపోయినవారికి తిరిగివార్తలనిచ్చి కూడ పిలిపించివూండేట. రైలు స్టేషనుకు సాయంకాలము 3-45 నిమిషములకు వచ్చి 4-30 వరకు మునునని టిక్కెటువీధి నుడవారింది. వారు సాయంకాలము స్టేషనువద్దకు వెళ్లవరకును వివరితమేమియు జరిగియుండలేదు. వారు స్టేషనుకు వెళ్లిన వెనుక చీపురపల్లినుండి తెల్లగ్రామ వచ్చినవారు, వారెవరును స్టేషనుకు రానక్కరలేదనియు అధికారులు తెలియ జేసిరి. భారత సచివురవంటి యున్నతోద్యోగులు భరత్వర్ణమునకు వచ్చినప్పుడు టిక్కెటు పంపి తిరిగి పామ్మనుట కిదియే ప్రథమ మని చెప్పకొనుచున్నాడు. టిక్కెటు పంపినవారి శ్రమకు కారకు లేవనో తెలియదు. టిక్కెటుపొంది స్టేషనుకు వెళ్లి రైలువచ్చువేళకు లేచిరావలసిన శకు మనుష్యుల యాభివృద్ధియైనను అధికారులు గుర్తింపకుండుట వోద్యముగ కన్పింపకమానదు. టిక్కెటు లేచే యెవరును స్టేషనుకు రావూడదని ఇవ్వెట్లగు జనరలు (పోలీసు) వ్రాసి వట్లు ఎక్. కామ్యూనికేషన్ టిక్కెటుతో పంపిన యువబంధ లేఖయందే కలదు. అధికారు లేవనచిన నిబంధనల ప్రకారము టిక్కెటు పంపి పనిపట్టకప్పుడు తద్వ్యతిరేకముగ సంచరించుట సంతాపకరముగనున్నది. విశాఖపట్టణమువంటి ముఖ్యపట్టణము లలోని కొందరికైనను టిక్కెటు పంపకపోవుట బాగుండదని నామకః వీరిని పంపించియుండునని కూడ చెప్పకొనుచున్నాడు. ఏది యెట్లున్నను టిక్కెటు పుచ్చుకొని స్టేషనుకు వెళ్లి వ్యక్తులకు తిరిగి వచ్చినవారికి తృప్తికరముగ నాభివృద్ధి కలిగినదనట కేమాత్రమును సుదియు లేదు.

నీతాన్వేషణము లేక లంకాదహనము:— ఈ వాటకము బంధు వాస్తవ్యులగు పశువు యజ్ఞ నారాయణ కృష్ణగారిచే వాచ్చుపడి మాతాభ్యాసమునకు పంపబడినది. వెల రు 1-0-0. వలయునాడు గ్రంథకర్తగారికి ఖాజ్జలి పేట చుదిలిపట్టణము అరి వ్రాయనలెను. వీరినిచ్చి మా అభిప్రాయము నుండు నివారించును.

బల్లారి నరసవిద్యోగిని సభవారు

1917 డిసెంబరు 19-న తేది మంగళవారము
సాయంత్రము 5-30 గంటలకు

ప్రమీల
నాటకమును (976)
విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో
ప్రదర్శించును. ధర రెప్పటికలెనే.

ఆంధ్రవీర కంఠీరవ అభినవ భీమసేన బిరుదాంకిత ప్రావేశరు రామమూర్తిగారి కార్యక్రమము.

(-o-)

కాశిబుగ్గ	17-12-17	to	18-12-17	2	"
బారువ	19-12-17	to	21-12-17	3	"
ఇచ్చాపురం	22-12-17	to	24-12-17	3	"
బరహంపూరు	25-12-17	to	28-12-17	4	"
అనకా	29-12-17	to	31-12-17	3	"
రమలకొండ	1-1-18	to	3-1-18	3	"
చక్రపూరు	4-1-18	to	7-1-18	4	"
పూ	8-1-18	to	11-1-18	4	"

(988)

కుమ్మరగోమున కమూల్స్ ముగు ముందు.
ఇది మిగుల హాస్యకరమగు మును. పది పదునైదు కోజులు రాముటలన తెల్లని మచ్చలు, అట్లుకాక చర్యములై చరియేదిధమైన రంగులను విరూపముచేయును. ముఖ్యముగా నీకోగమునకు జాగ్రత్తవీసికొను (భాతరగు) మందిదియే. దీని వెల టిక్కు 1-కి రూ. 4-6-0. అంచెవారి వేతే.
[783] Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

శివారాజేశ్వర కస్తూరి, మంచిన తులము 1-కి ...	80-0-0
మంతుమ పువ్వు సులము 1-కి ...	2-0-0
నీలజవము, మంచిన " ...	7-0-0
రసభస్మము సులము 1-కి ...	0-10-0
వచ్చకరూపం " ...	2-0-0
బాలామృతము సీసా 1-కి ...	0-12-0
తాంబూలమాత్రలు, నువాసన గా నుండు 50-కి	0-8-0
తామర తైలము డబ్బీ 1-కి ...	0-6-0

అమ్మతాంబూలం డి.కె. 108, శ్రీరంగమ్మ, బొంబాయి, 6, నెలలు వెట్టి పిడి, మద్రాసు.

ఆత్మజ్ఞానా
శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మజ్ఞానా.
దయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన శాస్త్రీయ చర్చ గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి.ఏ చిన్ననైజా చక్కనిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0.
ఆంధ్రవత్సర కార్యాలయము
పోస్ట్ బాక్సు 212, మద్రాసు.

అన్ని పుస్తకజ్వరములకును యిసనాఫలీ మందు రామబాణమువలె అమోఘముగ పనిచేయును.

Esanofele (Anti Malarial) (934)

ఇసనాఫలీ మందును సేవించి మన్యజ్వరముచే పీడింపబడకుండగ మీ శరీరములను కాపాడుకొనుడు.

ఈ మందు బహు యోగ్యమైనది. మన్యజ్వరమునకు నివారకము:—ప్రపంచవ్యాప్తమున మన్యపు జ్వరమును పెక్కుమందికి జయప్రథముగ ఉపకరించినది. గొప్ప వైద్యులందరూ ఈ మందును గూర్చి మంచి అభిప్రాయములు నిచ్చి యున్నారు ఎంత విశవజ్వరమైనను, జ్వరము జీర్ణించి కలువ్యాధిచే పీడింపబడు వారలకు ఈ మందు అమోఘముగ పని చేయు తిరుగను జ్వర మెన్నటికిని రాదు. ఒకమాత్ర పుచ్చుకొన్నచో జ్వరము నిశ్చయముగను. ఏమియు ఆహారములేదు. పసిపిల్లలకు చిన్నపిల్లలకు వ్రాతకపు ఇసనాఫలీని వాడవలయును. ప్రతి రోగవాదివద్దగ వుండును. పోశవిషంట్టు:—(ఇండియా, బర్మా, సింహళములకు) బి.జి. గోరియోకంపెనీ, బొంబాయి. చెన్నై రాజధానియందు పోలు ఏజంట్లు:— డబ్బూ. ఈ. స్థిత్తు అందుకో, మదరాసు. దగామందులను జూచి మోసపోకును.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోపధములు.

దంతచూర్ణము పండ్లతోముట్టుకు	0.2
చీరరసాయనము మూత్రము అశ్మముకు	1.4
దంతక్షాలనారి పండ్లపోటుకు	0.8
వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	1.0
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1.కి	0.12
మూలకంఠులైలము డబ్బి 1.కి	0.12
తేలుమందు పెలుకాటుకు సీసా 1.కి	0.8
నేత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు	0.4
కలరామూత్రము వాంతిభేదులకు	0.8
గజ్జికలైలము గజ్జికడలకు డబ్బి 1.కి	0.8
వామకర్పూరము సీసా 1.కి	0.6
తేలకు మందు సీసా 1.కి	0.4
తామర తైలము; తామర, శీటకు	0.6
కుంభకు తైలము డబ్బి 1.కి	0.4
గురతిద్రావకము సీసా 1.కి	1.0
కఫహరి శీతగట్టులకు దగ్గుకు	1.4
కఫహరిమార్గం శుభ్రములకు డబ్బి 1.కి	0.8
వాయువుసోట్టుకు మందు	1.0

మాసినితైలము కౌడుకలు పెరుగుటకు	0.12
లోమహరి కౌడుకలు ఊడుటకు	0.8
ఉబ్బునమునకు మందు సీసా 1.కి	1.8
9 మూరిమూత్రము పెద్దది, చుంచది 50.కి	0.10
గుభభోగి మూత్రము	1.0
గుభభోగి తైలము పుండ్లకు	1.0
విరేచనములకు మూత్రము డబ్బి 1.కి	0.8
గ్రహణి మూత్రము డబ్బి 1.కి	0.8
కోశేదన మూత్రము తలనొప్పిలకు	0.12
కాలినపుండ్లకు మాసే సీసా 1.కి	0.8
శీతగట్ట వామకము సీసా 1.కి	1.0
కుమారుల మూత్రము, కుమారులవ్యాధులకు	1.0
చుండుకు మాసే సీసా 1.కి	0.6
సుందరితైలము, ముఖకాంతికి	0.6
చుక్కల తైలము శీతగట్టకు	0.6
కష్టక్షాలనారి చెవిపోటుకు	0.6
జ్వాలి మూత్రము మలబద్ధమునకు	0.8
జంతువాతహరి ఎమిడికలకు	0.8

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అందు బొంబాయి.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

D 619
W 304

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

మీరు బహుమానముగా నన్నారా? అయితే డి. మన్నాలాల్ గారి ఇంట తయారు చేయబడిన 'లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ' ను నేవించండి. దీనిని నేవించిన యెడల ధాతుపుష్టి, రక్తపుష్టి, విశేషబలము, ఆకలి యొక్కన మొదలయినవి కలుగును. స్వచ్ఛత, ధాతువు మూత్రములలో కలిసిపోవుట, నీరముడు, బహుమాత్ర వ్యాధి, మొదలగువి మానవు. నీవీకలన మంచిగుణము పొందిన అశేతుల రంగోన్, పినాంగ్, లిలాన్, ఆక్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్, ఈ ప్రాంతముల నుండి బహుమాన పత్రముల విశేషముగా పంపియ్యవారు. కావలసినవారు అర్హతా ప్రాంతును పంపినచో బహుమానపత్రము కాపి పంపబడును. ఇది అబద్ధ మని యజ్ఞాపరచువానికి వై కను పొందెదము బహుమానము మియ్యబడును. అట్లు నిరకరించినచో కోర్టుమార్గముగా పొందకయ్యదు. పొన్నలను కొననవచ్చు 'డి. మన్నాలాల్' అని యందుట చూచి తీసి కొన వలయును. ఆన పానపత్రము పొన్నలతో పంపబడును.

ఏజెంటులు కావలసియున్నది.

15 తులారు డబ్బీవల రూ. 2-0-0

శేపాలభర్త 1-కి డబ్బాలకు 6 జురాలు

డి. మన్నాలాల్, డిల్లీవైద్యులు, సాలామిసిరి మురబ్బడిపో, బెంగుళూరు సిటీ.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడో నవాజ్ మైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసరిల్లా

అపరీక్షిత క్రమమున జనించు బాధ్యములకు కీర్తిమణి కలది మంగు. మరపులను, మచ్చలను, గండములను, దైమ, ప్రాతవిశ్మయలను అన్ని విధములకలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన క్రమశ్చర్యకారిణి

(20)

కొవిడిసార్వభౌమ గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవర్తిత్వము అన్ని విధములైన రోగములకు దాగాట్టును. 10 రుపాయల పొందెదము ముందు, మలబద్ధమును కారణమందగుమున కొప్పలను పొగొట్టి క్రమమున విధిపరచును. శరీరాశోగమును గలగజేయును. 16 రూపాయలకు 4 కొప్పల బుట్టి అమృతమును.

ప్రాప్తి:— పి. డి. సావంత్, 144, ఫనానవాడి, నెం 2 బొంబాయి
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144 No 2, BOMBAY.

వికలవాదవిప్రశంస

కొప్పలకుండు బాధ్యములను విధిపరచు.

ఇది 0-4-0 రూపాయలకు లభింపదు.

అంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము 7, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

అమృతార్ణవ అవతేహ్యము.

ఈతేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి, శాశ్వతములను పొందును.

219

అశోగమును కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును.

ప్రస్తుతము శాశ్వతముగా అను పుస్తకమునకు

ప్రాసిన తపాల భర్త తేయే ఉచితముగా పంపెదము

వైద్యశాస్త్ర మునీశ్వరి గోవింద్, ఆలంకరిగ్రహ జ్యోతిషశాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

కృత్యమైన గోపాలకృష్ణ గోకతారి చర్మము

చర్మములకు క్రమము

క్రమ 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-1-0

పి. డి. భస్మము ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, అంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము

పొన్నవాళ్ళు 212, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము.

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జగన్నీ గారిడి, యోగబద్ధి, కనుకట్టు సభకట్టు, పరికార ప్రవేశవిద్య, వాయువేగ సునో వేగము, హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, క్రియా సాధనము, సుంద్రకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చిట్ట వేకతిమామలు, విచిత్రవిద్యోగవిద్యలుగలవు. ఇంతేగాక మనుష్యునియముచేయుట, చీకటిలోచదువుట, నీళ్లవైన నడిచిపోవుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, మనుష్యుడు చిలుక యగుట, పెద్దపులిని చేసి చూపించుట, మనుష్యుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, శరీరము లేని తలకాయబెత ముట్టలాడించుట, కండ్లకు గంటలు కట్టు కొని చూడకుండా వస్తువులపేర్లు చెప్పట, భూమిపయన గజము యెత్తున గానిలో మనుష్యుని నిగ్రాహముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి.

ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరు.

డబ్బు సంపాదించుట కది సులభమైన మార్గము.

సెలకు వందలకొలది రూపము అర్జించుకో గలరు.

పరమరహస్యమైన ఈ గ్రంథము వెల రూ. 4 లు.

4 రూపాయలను ఈ క్రింది విలాసమునకు ఈ రోజే మణియార్జురుచేసినవారికి మాత్రమే ఈ గ్రంథము దొరకును. వి. పి. గా పంపము.

పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు,

394-984

ఒంగోలు (గుంటూరు జిల్లా)

అదిపచ్చికాన లేక జన్ను

తులం 1 కి రూ. 3-8-0

అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

నీతాన్వేషణము లేక లంకా దహనము.

అయిదంకముల నాటకము.

ముద్దులొల్లు పద్యములు!! (కావ్యగురు పార్వీరుట్టు 1.

ఇయ్యది మృదుమధురతైలిని వ్రాయబడినది. జననామ న్యమున కెల్లకు నుబోధకము. ప్రదర్శనానుకూలముగ నున్నది. భక్తి సుపూరితమైన చక్కని కట్టలాకాది వర్ణనలు లతో నిండియుండును. ఒక పర్యాయము చదివినను ప్రవర్తిం చినను విడువరు. దీనిని గూర్చి నెల్లూరు వాస్తవ్యులును బందరు నోటిలు కాలేజి ప్రొఫెసరు గ్రీయుత్ ముత్తరాజు నువ్వురావు, ఎం. ఏ. గా రొసంగిన యభిప్రాయమును చదివిన ఈ నాటకరాజముయొక్క ప్రాశస్త్యము చదువరిలకే బోధపడును. రూ. వెల 1-0-0 తపాలకూలి పేరు.

గ్రంథకర్త:— పసుమర్తి యుజ్జనారాయణశాస్త్రి, భొజ్జిలిపేట, బందరు.

కా రి దాం బ:— ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము. 4000 రూపాయలకు సంస్కరణమునకు మార్గ మందు ఈ పుస్తకము. అందురు జరిగితిరవలయును. వెల 0-4-0 రూపాయలకు పేజీలు. అంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయాపధములు!

బృహత్ మంజుష్టాదికావ్య

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.

1 పాను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవభ గుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు ముచిమందు.

1 పాను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు వాండ్లయభావతో జరుగవలయును.

జాంఘా షార స్మృతికర్త

వైద్యుడు

అయిదేన యాపధముల తేయువారు బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
383 The Ayurvedic Pharmacists.
Highstone Road, Bombay, 13